

מהדורת תשפ"ב

להשיג קובץ זה ללא תשלום
יש לפנות

<https://drive.google.com/drive/folders/1Vw44YBdUIL7EOFRotHm6yevtsX7vaeHo?usp=sharing>

או בטלפון - 053-318-7750

או במייל - s0533187750@gmail.com

לעת עתה יצאו לאור בס"ד על הפרקים:

ארבעה אבות, כיצד הרגל, הכונס

אלו מציאות, המפקיד, השואל והבית והעליה.

כמו"כ ניתן להשיג חוברות על חומשים: במדבר, דברים.

לעלוי נשמת

מו"ח

אאמו"ר

הרב ר' עקיבא ב"ר שמואל זצ"ל   הרב ר' יצחק ב"ר מאיר זצ"ל

א"מ מרת רות ב"ר צבי יהודה ע"ה

ת.נ.צ.ב.ה

בס"ד

בבא קמא דף נ"ה ע"ב

מתנני' הכונס צאן לדיר, פרש מה זה "דיר" (מאירי) _____

ונעל בפניה כראוי, ויצאה והזיקה, פטור; לא נעל בפניה כראוי, ויצאה והזיקה, חייב
 נפרצה גדר הדיר בלילה, או שפרצה לסטים, ויצאה והזיקה, פטור; הוציאוה לסטים, לסטים חייבין
 מדוע הוצרך התנא לומר "נפרצה בלילה פטור" אחר שכבר אמר "נעל בפניה כראוי ויצאה והזיקה פטור" (תוס')

1. _____
 2. _____

ומה החידוש שפטור כ"שפרצה לסטים" (תוס')

הניחה את הבהמה בחמה, או שמסרה לחרש שוטה וקטן, ויצאה והזיקה, חייב

מסרה לרועה, נכנס הרועה תחתיו, פרש (רשיי) _____

נפלה הבהמה לגינה ונהנית, דהיינו שהזיקה שם פירות, וע"י זה היתה הנאת ממון לבעל הבהמה

אלו הנאות יכולה להיות לבעלים מזה _____

האם איירי שנפלה בפשיעה או באונס (רשיי) _____

משלמת מה שנהנית, האם תשלום זה שווה לדמי הפירות שהזיקה (רשיי) _____

ירדה כדרכה והזיקה, משלמת מה שהזיקה

סיכום דיני בהמה שהזיקה שהובאו במשנתנו

הטעם	מה הדין		
רש"י		****	נעל בפניה כראוי
		****	לא נעל בפניה כראוי
תוס'	1. 2.	****	נפרצה בלילה
		של הבעלים	פרצוה לסטים
		של הלסטים	
		של הבעלים	הוציאוה לסטים
		של הלסטים	
רש"י		****	הניחה בחמה אע"פ שנעל בפניה כראוי
		של הבעלים	מסרה לחש"ו
		של החש"ו	
		של הבעלים	מסרה לרועה
		של הרועה	
		ונהנית	נפלה לגינה באונס
		ולא נהנית	
		****	ירדה כדרכה

המשך בבא קמא דף נ"ה ע"ב

המשך המשנה: **כיצד משלמת מה שהזיקה**, פירוש, כיצד שמין את הנזק

האם התנא בא לפרש כיצד משלמת, כשאכלה פירות מחוברין או כשאכלה פירות תלושין _____

מנלן שאין שמין את הערוגה בפני עצמה (רש"י) _____

שמין בית סאה באותה שדה כמה היתה יפה (שוח) השדה קודם שנאכלה הערוגה, **וכמה היא יפה** לאחר ההיזק, והמזיק

ישלם את ההפרש. האם תשלום זה הוא כמו השווי של הפירות שהזיקה או פחות (שם) _____

מדוע זה שוה פחות (שם) _____

וכמה משלם אם אכלה פירות תלושין _____

ר"ש אומר, שאם **אכלה פירות גמורים**, **משלמת פירות גמורים**, אם אכלה **סאה** משלם **סאה**, אם אכלה **סאתים**

משלם **סאתים**, פרש מה הם "פירות גמורים" (רש"י) _____

סכס, האם שמין את הפירות בפני עצמן או אגב השדה

כשאכלה פירות תלושין	כשאכלה פירות גמורים	כשאכלה פירות שעדיין לא נגמרו	
			לפי תנא קמא
			לפי ר' שמעון

גמ' ת"ר, איזהו כראוי, ואיזהו שלא כראוי

איזה דין במשנתנו באה הברייתא לפרש _____

דלת שיכולה לעמוד ברוח מצויה, זהו כראוי, דלת שאינה יכולה לעמוד אפילו ברוח מצויה, זהו שלא כראוי

סכס, איזו דלת הוי שמירה כראוי _____ האם צריך שתוכל לעמוד גם ברוח שאינה מצויה _____

איזו דלת הוי שמירה שלא כראוי _____

אמר רבי מני בר פטיש, מאן תנא דמשנתנו, שסובר **מועד דסגי ליה** (די לו) **בשמירה פחותה**, ר' יהודה היא

איך משמע דתנא דמשנתנו איירי במועד (רש"י) _____

ואיך רואים שהוא סובר ד"סגי ליה בשמירה פחותה" (שם) _____

והמקור לדברי ר' יהודה הוא, **דתנן** (לעיל דף מה) **קשרו בעליו** של השור את השור **במוסירה**, (או) **ונעל לפניו כראוי**, ויצא

והזיק, אחד תם ואחד מועד חייב, דברי ר' מאיר

ר' יהודה אומר, תם חייב, מועד פטור, שנאמר לגבי שור מועד **"ולא ישמרנו בעליו"** ושומר הוא זה

באר איך משמע מהפסוק דמועד סגי ליה בשמירה פחותה _____

ר' אליעזר אומר, שמועד **אין לו שמירה אלא סכין**, לפי דבריו האם מועילה שמירה לשור המועד _____

סכס, איזו שמירה מועילה לגבי קרן

לפי ר' אליעזר	לפי ר' יהודה	לפי ר' מאיר	
			בשור תם
			בשור מועד

סכס, כיצד מוכיח ר' מני בר פטיש שמשנתנו ר' יהודה היא _____

המשך בבא קמא דף נ"ה ע"ב

דוחה הגמ', את דברי ר' מני בר פטיש, **אפילו תימא** שמשנתנו כר' מאיר, שסובר דמועד צריך שמירה מעולה מכל מקום כאן יודה דסגי בשמירה פחותה, משום **דשאני שן ורגל דהתורה מיעטה בשמירתן** ובאיזה מזיק סובר ר"מ שצריך שמירה מעולה.

סכס, לפי משנתנו האם במועד מועילה שמירה פחותה _____ ואיך רואים זאת במשנה _____ מי התנא דמשנתנו לפי רבי מני בר פטיש _____

ולפי הדיחוי האם משנתנו יכולה להיות גם לפי ר"מ _____ א"כ מדוע מועילה שמירה פחותה _____ ומבארת הגמ', מנין שהתורה מיעטה בשמירתן של שן ורגל, **דאמר רבי אלעזר, ואמרי לה שבמתניתא תנא**

ארבעה דברים התורה מיעטה בשמירתן, ואלו הן: א. בור ב. ואש ג. שן ד. ורגל

א. **בור** מנלן, **דכתיב "כי יפתח איש בור, או פי יכרה איש בר, ולא יכסנו"**, משמע, הא אם **כסהו פטור** האם כיסוי לבור הוא שמירה מעולה או שמירה פחותה _____

ומה היא שמירה מעולה לבור (רש"י) _____
ב. **אש** מנלן, **דכתיב "שֶׁלֶם יִשְׁלַם הַמְבַעֵר אֶת הַבְּעֵרָה"**, משמע שאינו חייב על האש **עד דעביד כעין "מבעיר"**

מה נחשב "כעין מבעיר" (רש"י) _____
ג. **שן** מנלן, **דכתיב "ובער בשדה אחר"**, משמע **עד דעביד כעין "ובער"**, ד"ובער" פירושו שיאכיל את הבהמה בידיים

מה נחשב "כעין ובער" (רש"י) _____
ד. **רגל** מנלן, **דכתיב "ושלח"**, משמע **עד דעביד כעין "ושלח"** ד"ושלח" פירושו שיוליך בעצמו את הבהמה לתוך שדה

חבירו, ו"כעין ושלח" היינו שפשע בשמירתו, אבל אם לא פשע, אפילו אם שמרה שמירה פחותה, פטור.

סיכום ארבעה הדברים שהתורה מיעטה בשמירתן ומנלן

איך משמע מזה דהתורה מיעטה בשמירתן	דכתיב ציין את המילים שמהם לומדים זאת	
		בור
		אש
		שן
		רגל

הגמ' מביאה את המקור לזה ש"ובער" זה שן, ו"ושלח" זה רגל

ותניא "ושלח" זה הרגל, מאיזה פסוק מביאה הברייתא ראייה לזה _____

"ובער" זה השן, מאיזה פסוק מביאה הברייתא ראייה לזה _____

ומסיימת הגמ' את מה שאמרה לעיל "שאני שן ורגל דהתורה מיעטה בשמירתן" **טעמא** שחייב בשן ורגל, רק היכא **דעביד**

כעין "ושלח" ברגל, וכעין **"ובער"** בשן, **הא לא עביד** כעין "ושלח" ובער", אלא שמר שמירה פחותה, **לא** יתחייב בנזקיהן,

ולפי"ז אפשר לומר שמשנתנו היא גם אליבא דר' מאיר

המשך בבא קמא דף נ"ה ע"ב

אמר רבה, מתניתין נמי דיקא שדוקא בשן ורגל התורה מיעטה בשמירתן, ולא בקרן מועד, ואם כן משנתנו היא רק אליבא דר' מאיר ולא אליבא דר' יהודה,

דקתני במשנתנו "הכונס צאן", במה הדרך של "צאן" להזיק (רש"י) _____

מכדי, הרי כל הפרקים עד כאן, בשור קא עסקינן ואתי, א"כ ניתני גם במשנתנו שור, מאי שנא דקתני צאן

וכי לאו משום דהתורה מיעטה בשמירתן של שן ורגל

לאו משום דכאן בצאן, קרן לא כתיבא בה שאין דרכה להזיק בקרן, אלא שן ורגל הוא דכתיב ביה

וקמ"ל מתניתין, שרק בנזק דשן ורגל מיעטה התורה בשמירתן דמועדין הוא מתחילתן, משא"כ בקרן מועדת צריך שמירה מעולה, שמע מינה.

מה הסברא לומר שבקרן מועד צריך שמירה טובה יותר משן ורגל שהם ג"כ מועדין (תורת חיים) _____

סיכום דברי רבה, איזו שמירה צריך לקרן מועד לפי התנא דמשנתנו _____

ואיך הוא הוכיח כן ממשנתנו _____

לפי"ז מי התנא דמשנתנו _____

ביאור שיטת התנא דמשנתנו בענין שמירת נזקין

לפי זה מי התנא דמשנתנו	לתנא דמשנתנו איזו שמירה צריך בקרן מועד	האם חיוב השמירה בקרן מועד ובשן ורגל שווים	איזו שמירה צריך בשן ורגל	
				לפי ר' מני בר פטיש
	לא הוצבר משנה			לפי הדיחוי "אפילו תימא ר' מאיר"
				לפי רבה

כבא קמא דף נ"ה ע"ב - נ"ז ע"א

סוגיא דפטור מדיני אדם זחייב בדיני שמים

תניא, אמר רבי יהושע, ארבעה דברים העושה אותן פטור מדיני אדם, פירוש, שב"ד אינם יכולים לחייבו לשלם

מדוע (רש"י) _____

זחייב בדיני שמים, פרש _____

ואלו הן:	למי נגרם בזה נזק	ומה הוא הנזק
א. הפורץ גדר בפני בהמת חברו		(רש"י)
ב. והכופף קמתו של חברו בפני הדליקה		(רש"י)
ג. והשוכר עדי שקר להעיד		
ד. והיודע עדות לחברו ואינו מעיד לו		

א. אמר מר, הפורץ גדר בפני בהמת חברו, פטור מדיני אדם זחייב בדיני שמים

שואלת הגמ', היכי דמי, באיזה כותל מיירי, שהפורץ אותו פטור מדיני אדם

אילימא דמיירי בכותל בריא, א"כ בדיני אדם נמי ניחייב, על איזה נזק (רש"י) _____

ומדוע (שם) _____

ומדוע א"א לומר ד"פטור מדיני אדם" קאי רק על הבהמה (תוס') _____

אלא הברייתא מיירי בכותל רעוע, באופן זה האם הוא חייב על הכותל _____ ומדוע (רש"י) _____

ועל מה קאי דברי הברייתא "זחייב בדיני שמים" _____

סיכום דין הפורץ גדר בפני בהמת חברו

ומדוע	מה דינו על הבהמה	ומדוע	מה דינו על הכותל
			בכותל בריא
			בכותל רעוע

המשך בבא קמא דף נ"ה ע"ב - נ"ז ע"א

ב. **אמר מר, הכופף קמתו של חברו בפני הדליקה**, פטור מדיני אדם וחייב בדיני שמים

שואלת הגמ', **היכי דמי**, באיזו דליקה מיירי, שהוא פטור מדיני אדם

אילימא דמטיא ליה הדליקה **ברוח מצויה**, א"כ **בדיני אדם נמי נחייב**, מדוע (רשי"י)

אלא הברייתא מיירי בדליקה **דמטיא ברוח שאינה מצויה**, מדוע זו סיבה לפטורו (רשי"י)

ורב אשי אמר, דמה דתני בברייתא "הכופף קמתו של חברו" **טמון אתמר**

באר "טמון אתמר" (רשי"י)

והטעם שפטור מדיני אדם וחייב בדיני שמים, הוא **משום דשויה טמון באש**

מה ההפסד שגרם לבעל הקמה בזה (שם)

ומדוע הוא פטור בדיני אדם (שם)

סכס, האם מיירי דמטיא ברוח מצויה או ברוח שאינה מצויה: למהלך אי _____ לרב אשי

ג. **אמר מר, השוכר עדי שקר** להעיד, פטור מדיני אדם וחייב בדיני שמים

שואלת הגמ', **היכי דמי** שהוא פטור מדיני אדם, **אילימא** ששכרם להעיד **לנפשיה**, שמה הם יעידו לו (רשי"י)

א"כ **ממונא בעי שלומי, ובדיני אדם נמי נחייב**, איזה ממון עליו לשלם (רשי"י)

שים לב: החיוב בדיני אדם אינו מדין מזיק, אלא משום שחייב להחזיר הממון שקבל מחבירו שלא כדין.

אלא, הברייתא מיירי ששכר עדי שקר להעיד **לחבריה**, והשוכר עצמו לא קיבל שום ממון שלא כדין.

מדוע השוכר חייב בדיני שמים, הרי חברו חייב להחזיר את הכסף שקיבל שלא כדין, ואז לא יהיה שום הפסד

(תוס')

ד. **והיודע עדות לחבירו ואינו מעיד לו**, פטור מדיני אדם וחייב בדיני שמים

שואלת הגמ', **במאי עסקינן** באיזו עדות מיירי

אילימא בבי תרי, פרש _____ א"כ **פשיטא**, שמה (רשי"י)

שהרי **דאורייתא הוא**, איפה כתוב בתורה שמי שאינו מעיד לחבירו חייב בדיני שמים

מנלן דהפסוק איירי בשני עדים (רשי"י) 1.

2.

מדוע אין לומר שהחידוש הוא שפטור בדיני אדם (מאירי)

אלא איירי **בחד** (בעד אחד), א"כ מדוע חייב בדיני שמים הרי עד אחד אינו יכול לחייב ממון (רשי"י)

ומניין שעד אחד מחייב שבועה (דברים י"ט פסוק ט"ו)

סיכום השקו"ט לברר באיזה אופן איירי הברייתא

אלא באיזה אופן מיירי	ומדוע	באיזה אופן א"א לומר דמיירי	
			הפורץ גדר בפני בהמת חברו
			הכופף קמתו של חברו בפני הדליקה
לפי רב אשי			השוכר עדי שקר להעיד
			היודע עדות לחבירו ואינו מעיד לו

המשך בבא קמא דף נ"ה ע"ב - נ"ז ע"א

- מקשה הגמ', ותו ליכא מקרים נוספים, שמה הדין בהם (רש"י) _____
והאיכא, (סימן: העושה, בסם, ושליח, חבירו, נשבר)
 א. **העושה מלאכה במי חטאת** של פרה אדומה, **ובפרת חטאת** (או בפרה אדומה עצמה) _____
 איזו מלאכה מיירי שעשה בהם (רש"י) _____
 ומה הנזק שנגרם ע"י מלאכה זו (שם) _____
פטור מדיני אדם וחייב בדיני שמים, מדוע הוא פטור מדיני אדם (רש"י) _____
 ב. **והאיכא, הנותן סם המות בפני בהמת חבירו ואכלתו ומתה, פטור מדיני אדם וחייב בדיני שמים.**
 ג. **והאיכא, השולח את הבערה** (אש) **ביד חש"ו** והדליקו בה גדיש של אחר, **פטור מדיני אדם וחייב בדיני שמים.**
 ד. **והאיכא, המבעית** (המפחיד) **את חבירו, פטור מדיני אדם וחייב בדיני שמים.**
 איך מיירי שהבעיתו (רש"י) _____
 ומה הנזק שנגרם לחברו (לקמן צא.) _____
 ה. **והאיכא, נשברה כדו ברה"ר ולא סלקה**, או שנפלה גמלו ולא העמידה ונתקלו בהם והזקו
ר' מאיר מחייב בהזיקן, וחכמים אומרים פטור בדיני אדם וחייב בדיני שמים
 האם כל המקרים הנ"ל הם סברא או מתנייתא (רש"י) _____

סיכום הקושיא "ותו ליכא והאיכא"

מה הטעם שפטור מדיני אדם	איזה נזק נגרם מזה	באר מה עשה המזיק	כתוב את המקרה בלשון המשנה/הברייתא	סימן
				העושה
רש"י		רש"י		
				בסם
				ושליח
				חבירו
רש"י	(לקמן צא.)	רש"י		
				נשבר (לפי חכמים)

המשך בבא קמא דף נ"ה ע"ב - נ"ז ע"א

מתרצת הגמ', **אין, מיהא איכא טובא**, מה יש עוד הרבה _____
והני ארבעה דברים **איצטריכא ליה** לר' יהושע למיתני, משום שיש בהם חידוש
דמהו דתימא, שבדיני שמים נמי לא ליחייב, קא משמע לן שחייב עליהם בדיני שמים
ומבארת הגמ' מדוע הו"א בכל אחד מהארבעה דברים שיהיה פטור אפילו בדיני שמים
א. **הפורץ גדר בפני בהמת חבירו**, יש בזה חידוש שחייב בדיני שמים
דמהו דתימא, **כיון דלמיסותריה קאי**, מה עומד לסתירה _____ ומדוע _____
א"כ **מה עביד, ובדיני שמים נמי לא ליחייב** גם על הבהמה
מדוע הו"א שמשום כך יפטר גם על הבהמה (תוסי' נה: ד"ה אילימא) _____

קא משמע לן ר' יהושע שחייב בדיני שמים על הבהמה.

ב. **הכופף קמתו של חבירו** בפני הדליקה, **נמי** יש בו חידוש
דמהו דתימא, **לימא הכופף את הקמה, מי הוה ידענא דאתיא רוח שאינה מצויה, ובדיני שמים נמי לא ליחייב**
קא משמע לן שחייב בדיני שמים.
ולרב אשי דאמר נמי טמון איתמר יש בזה חידוש שחייב בדיני שמים
דמהו דתימא, **שיכול המטמין לטעון אנה כסויי כסיתיה ניהלך** (עבורך), **לאיזה צורך עשה זאת** (רש"י) _____
ובדיני שמים נמי לא ליחייב, קא משמע לן.
מדוע חייב אפילו כשהייתה כוונתו להצילה (תוסי') _____

ג. **והשוכר עדי שקר, נמי** יש בו חידוש
דמהו דתימא, **לימא השוכר, דברי הרב, למי הכוונה** _____ **ודברי התלמיד, למי הכוונה** _____
דברי מי שומעין (מקבלים), **באר טענתו** (רש"י) _____
ובדיני שמים נמי לא ליחייב, קא משמע לן.

ד. **והיודע עדות לחבירו ואינו מעיד לו, נמי** יש בו חידוש
דמהו דתימא, **שיכול "העד אחד" לטעון, מי יימר דכי הוה (אתינא) מסהדינא ליה, הוה מודה** הנתבע שהוא חייב,
דלמא הוה משתבע לשקרא, באר טענתו _____
ובדיני שמים נמי לא ליחייב, קא משמע לן.

סכס, מדוע הוה אמינא שיהיה פטור אפילו בדיני שמים במקרים הבאים:

הפורץ גדר בפני בהמת חבירו _____
הכופף קמתו של חבירו _____
ולרב אשי דאמר "נמי טמון איתמר" _____
השוכר עדי שקר _____
היודע עדות לחבירו ואינו מעיד לו _____

בבא קמא דף נ"ז ע"א נפרצה בלילה או שפרצוה לסטים

שנינו במשנתנו, "נפרצה בלילה או שפרצוה לסטים כו"

ומה עשתה הבהמה _____ והאם בעליה חייבים _____

אמר רבה, והוא שחתרה הבהמה תחת הכותל והפילתו, על איזה מקרה אמר זאת (רש"י) _____

ומה הטעם שהוא פטור (שם) _____

מדייקת הגמ' בדברי רבה, **אבל אם לא חתרה, אלא איך נפל הכותל** (רש"י) _____

מאי, האם חייב על זה שיצאה והזיקה, מקשה הגמ', היכי דמי, באיזה כותל מיירי

אילימא דמיירי בכותל בריא, א"כ כי לא חתרה אלא שהכותל מעצמו נפל, אמאי חייב, מאי הוה ליה למעבד

אלא אם מיירי בכותל רעוע, א"כ כי חתרה אמאי פטור, הרי תחלתו בפשיעה וסופו באונס הוא

מה הפשיעה שעשה בתחילה _____

לגבי מה הוי פשיעה (רש"י) _____ ומדוע זו פשיעה (שם) _____

ומה האונס שקרה בסוף (רש"י) _____

הניחא למאן דאמר, תחילתו בפשיעה וסופו באונס, פטור

אלא למאן דאמר, תחילתו בפשיעה וסופו באונס, חייב, מאי איכא למימר

סיכום קושית הגמ'

ומדוע	ומה צריך להיות הדין לפי הקושיא	שמה הדין בזה לפי רבה	על איזה מקרה הקושיא נפל מעצמו / חתרה	
				אם מיירי בכותל בריא
	לחד מאן דאמר			אם מיירי בכותל רעוע

אלא מתניתין דקתני "נפרצה בלילה" מיירי **בכותל בריא, ואפילו לא חתרה, אלא הכותל מעצמו נפל, ויצאה והזיקה, פטור,**

וכי איתמר דרבה, אסיפא דמשנתנו איתמר, דקתני בסיפא, הניחה בחמה או שמסרה לחש"ו ויצתה והזיקה, חייב

על זה **אמר רבה, ואפילו חתרה נמי חייב, על איזה מהמקרים בסיפא אמר רבה זאת** _____

ומבאר הגמ' את דברי רבה, **לא מבעיא היכא דלא חתרה אלא פרצה את הדלת,**

שאז ודאי חייב, משום דכולה בפשיעה הוא, שהרי כשמניחה בחמה היא תפרוץ את הדלת,

אלא אפילו במקרה שחתרה, שבדרך כלל הוי אונס, נמי חייב כשהניחה בחמה

מהו דתימא, הויה לה תחילתו בפשיעה וסופו באונס, ולמ"ד תחילתו בפשיעה וסופו באונס פטור, יהיה פטור

מה הפשיעה שעשה בתחילה _____

לגבי מה הוי פשיעה (רש"י) _____ ומדוע זו פשיעה (שם) _____

ומה האונס שקרה בסוף _____

קמ"ל רבה, דכולה פשיעה היא, ולכן לכו"ע מה הדין בזה _____

דאמר ליה הניזק לבעל הבהמה, מידע ידעת, דכיון דשבקתה בחמה, כל טצדקא דאית לה למיעבד עבדה ונפקא

פרש _____

המשך בבא קמא דף נ"ז ע"א

סכס, כשהניחה בחמה וחתרה, האם החתירה, היא פשיעה או אונס

ולכן מה הדין למ"ד תחילתו בפשיעה וסופו באונס פטור	לפי זה כשחתרה האם הוי אונס או פשיעה	כשהניחה בחמה ממה צריך לחשוש	
		רש"י ד"ה תחלתו בפשיעה	בלי החידוש של רבה
			לפי החידוש של רבה

סיכום דברי רבה

ומה החידוש בזה	האם ע"י החתירה הכותל נפל או שיצאה הבהמה דרך החתירה	והאם הוא אמר דמיירי דוקא בחתרה או אפילו חתרה	על איזה דין במשנתנו אמר את דבריו	
				לפי ההו"א
				לפי המסקנא

סיכום הדינים היוצאים מסוגייתנו

בכותל רעוע		בכותל בריא		
ומדוע	הדין	ומדוע	הדין	
				נפרצה הכותל בלילה מעצמה
למ"ד חייב	אחלקת			חתרה והפילה את הכותל
למ"ד פטור				
				הניחה בחמה וחתרה, ויצאה דרך החתירה

בס"ד

בבא קמא דף נ"ז ע"ב חוציאאזה לסטים

שנינו במשנתנו, "הוציאאזה לסטים, לסטים חייבין"

מקשה הגמ', פשיטא שהלסטים חייבין על מה שהזיקה הבהמה

שהרי כיון דאפקוה מרשות בעליה על מנת לגזלה, קיימא לה ברשותיהו לכל מילי

כיצד היא נקנית להם כשהוציאאזה (רש"י)

מתרצת הגמ', לא צריכא לומר שהלסטים חייבין, אלא במקרה דקמו לה באפה

באר "קמו לה באפה" (רש"י)

שמצאנו שחייב באופן זה, כי הא דאמר רבה אמר רב מתנה אמר רב, המעמיד בהמת חברו על קמת חברו, חייב

פירוש, ראובן שהעמיד בהמת שמעון על קמת לוי, ואכלה את הקמה, חייב ראובן לשלם

ואם נפרש מעמיד כפשוטו, דהיינו שאחזה בידו והולכה לקמה הרי זה פשיטא דחייב

מדוע זה פשוט (רשב"א)

ועל כרחך לא צריכא לומר שמעמיד חייב, אלא במקרה דקם לה באפה, ומשנתנו נמי מיירי דהלסטים קמו לה באפה,

אביי חולק ומפרש את דברי רב באופן אחר, ולפי זה הוא מפרש גם את משנתנו.

אמר ליה אביי לרב יוסף, הכישה במקל אמרת לן, פירוש, דמה שאמר רב, איירי שהעמידה ע"י שהכישה במקל

ולסטים דמשנתנו נמי, איירי שהוציאאזה ע"י דהכישוה, לפי זה מה הדין ב"קמו לה באפה"

ומדוע כשהכישוה במקל כן חייבים

איך מתורצת בזה קושית הגמ' "פשיטא כיון דאפקוה וכו' (רש"י)

סיכום דברי רב "המעמיד בהמת חברו על קמת חברו, חייב"

כיצד אי אפשר לפרש דבריו

ומדוע

לפי מהלך א'

לפי אביי

סיכום הדין "הוציאאזה לסטים לסטים חייבין"

מה החידוש בזה	מה הטעם שהם חייבים	האם הם קנו את הבהמה	מה עשו הלסטים	
אין זכה חידוש, אלא א"א				לפי ההו"א
לפרש לטא היא כוונת המשנה				לפי מהלך א'
				לפי אביי

בבא קמא דף נ"ז ע"ב

שנינו במשנתנו, "מסרה לרועה נכנס הרועה תחתיו"

אמרי בני הישיבה ושאלו, תחתיו דמאן, פירוש, במקומו של מי נכנס הרועה להתחייב אם הבהמה הזיקה,

אילימא תחתיו דבעל בהמה, לפי זה מי מיירי שמסרה לרועה _____

א"כ קשה, הרי דין זה תנינא חדא זמנא (במשנה דף מ"ד), מִסְרוּ הבעלים את השור לש"ח ולשואל לנושא שכר ולשוכר,

כולן נכנסו תחת הבעלים, פרש "נכנסו תחת הבעלים" _____

אלא כוונת המשנה היא, תחתיו דשומר, דמיירי שהבעלים מסר את הבהמה לשומר, והשומר מסרה לרועה

פרש לפי זה "נכנס הרועה תחתיו" (רש"י) _____

שים לב: בתחילה שאמרה הגמ' "תחתיו דבעל הבהמה" היתה הכוונה שהחייב של הרועה הוא על מה שהזיקה הבהמה, ואילו

עכשיו שאומרת הגמ' "תחתיו דשומר" הכוונה שהרועה חייב לבעלים גם אם הווקה (ע"פ תורת חיים).

מקשה הגמ', ושומר קמא שמסר לרועה, וכי אפטר ליה לגמרי, א"כ לימא תיהוי תיובתא דרבא

דאמר רבא, שומר שמסר לשומר חייב, מי חייב _____ ועל מה הוא חייב (רש"י) _____

ומה הטעם שהוא חייב (שם) _____

סיכום הקושיא, שומר שמסר לשומר, מי מהם חייב: לפי מה דתני במשנתנו _____ לפי רבא _____

מתרצת הגמ', אמר לך רבא, מאי מסרו לרועה, שמסר הרועה לברזיליה, פרש "ברזיליה" (רש"י) _____

דאורחיה דרועה למימסר לברזיליה, מדוע זו סיבה לפטור את השומר הראשון (רא"ש) _____

סכס לפי רבא, שומר שמסר לשומר, מי מהם חייב כשמסרו: לשומר אחר _____ לברזיליה _____

לסיכום, "מסרה לרועה" מדוע א"א לומר שהבעלים מסרה לרועה _____

אלא מי מיירי שמסרה לרועה _____

ולאיזה רועה מסר: לפי הבנת הגמ' בקושיא על רבא _____ לפי התירוץ _____

איכא דאמרי, מדקתני במשנתנו 'מסרה לרועה' ולא קתני 'מסרה לאחר'

שמע מינה, דמאי מסרה לרועה, שמסר רועה לברזיליה, שרק אז נכנס הברזיליה תחתיו, והרועה פטור

משום דאורחיה דרועה למימסר לברזיליה, אבל אם מסרה לאחר לא, מה לא _____ אלא מי חייב _____

א"כ לימא מסייע ליה לרבא, באר את הראי' _____

דוחה הגמ', אמרי, לא, מה לא _____

דלמא אורחא דמילתא קתני "מסרה לרועה" והוא הדין שהראשון פטור כשמסרה לאחר

לפי הא"ד, "מסרה לרועה" האם איירי דווקא כשמסר לברזיליה: לפי הבנת הגמ' בראי' _____ לפי הדיחוי _____

סיכום הקושיא / הראי' ממשנתנו לדברי רבא

באר מדוע לא קשה / אין ראי'	לפי התירוץ / הדיחוי באיזה רועה מיירי	באר את הקושיא / הראי'	האם זו קושיא או ראי' לדברי רבא	"מסרה לרועה וכו'" לפי ההו"א באיזה רועה מיירי	
					לפי מהלך א'
					לפי האיכא דאמרי

בבא קמא דף נ"ז ע"ב - נ"ז ע"ב

סוגיא דשומר אבידה

איתמר, שומר אבידה, באר "שומר אבידה" (רש"י) _____
 רבה אמר, שהוא כשומר חנם דמי, לפי"ז מה דינו _____
 רב יוסף אמר, שהוא כשומר שכר דמי, לפי"ז מה דינו _____
 ומבאר הגמ' את המחלוקת, רבה אמר כשומר חנם דמי, משום דמאי הנאה קא מטיא ליה
 רב יוסף אמר, כשומר שכר דמי, והשכר הוא, בההיא הנאה דלא בעיא למיתבי ליה ריפתא לעניא, הוי כשומר שכר
 מדוע הוא פטור מלתת לחם לעני (רש"י) _____
 ומנלן (שם) _____
 האם הפטור הוא דוקא בשעה שמטפל באבידה או כל זמן שהאבידה בביתו (תוס') _____
 ומה הסברא (שם) _____
 האם רבה מודה לרב יוסף שהוא פטור מלתת לחם לעני בשעה שמתעסק באבידה (שם) _____
 א"כ מדוע אינו סובר שמשום כך יש לו דין שומר שכר (שם) _____
 איכא דמפרשי טעמא דרב יוסף הכי, רב יוסף אמר כשומר שכר דמי, כיון דרחמנא שעבדיה בעל כורחיה
 היכן כתוב בתורה שחייב לשמור על האבידה (רש"י ד"ה שומר אבידה) _____
 הלכך כשומר שכר דמי, מדוע זו סיבה שיהיה לו דין ש"ש (מחזה אברהם, מהר"ר אברהם עבר יפה זצ"ל) _____

סיכום מחלוקת רבה ורב יוסף

והטעם	האם שומר אבידה דינו כשומר חנם או כשומר שכר	
		לפי רבה
	לל"ק:	לפי רב יוסף
	לל"ב:	

נפק"מ לדינא בין שתי הלשונות בטעמא דרב יוסף

שמר שמירה פחותה והבהמה הזיקה לאחרים (אור שמח נזקי ממון פ"ד ה"ד, בסוף דבריו)		מי שאינו חייב בהשבה (זקן ואינו לפי כבודו) ואעפ"כ נטלו (חתם סופר שבועות דף מד.)		
והטעם	האם הוא חייב	והטעם	האם יש לו דין שומר חנם או שומר שכר	
				לפי פירוש א' "בההיא הנאה וכו'"
				לפי איכא דמפרשי "דרחמנא שעבדיה"

המשך בבא קמא דף נ"ז ע"ב - נ"ז ע"ב

סימן: החזירה, לעולם, השב, חייא, אמרת, נשבר, שבר

החזירה:

איתיביה רב יוסף לרבה, מהא דתני בברייתא, המוצא בהמת חבירו חייב לטפל בה, החזירה המוצא למקום שיראנה

הבעלים, מכאן ואילך אינו חייב לטפל בה, דזה נחשב שהשיב את האבידה, ואם נגנבה או אבדה, חייב המוצא באחריותה

ומבאר רב יוסף, מאי נגנבה או אבדה וכי לאו נגנבה מביתו ואבדה מביתו, של מי

מה מוכיח רב יוסף מכאן _____ ואיך _____

דוחה רבה, לא, מה לא _____ אלא שנגנבה או אבדה ממקום שהחזירה

ומה הטעם שאפילו לרבה הוא חייב בגניבה ואבידה (תוס')

מקשה רב יוסף, והא קתני ברישא "החזירה למקום שיראנה אינו חייב לטפל בה"

באר הקושיא _____

אמר ליה רבה לרב יוסף, הכא במאי עסקינן, כגון שהחזירה בצהרים, איפה מיירי כן, ברישא או בסיפא

ותרתי קתני, פירוש, דבברייתא תני שני מקרים נפרדים, והכי קתני:

ברישא קתני, החזירה שחרית למקום שיראנה בעליה, ושכיח דעייל ונפיק, וחזי לה, משום שאז הוא מצוי בביתו,

לכן הדין הוא שאינו חייב לטפל בה

ובסיפא קתני, החזירה בצהרים למקום שיראנה בעליה, דלא שכיח דעייל ונפיק, דלא חזי לה, שאז אינו מצוי בביתו,

ומשום כך לא הוי השבה, לכן ונגנבה או אבדה, חייב באחריותה

ביאור הברייתא לפי רבה

לכן מה הדין אם נגנבה או אבדה	ולכן האם זה נחשב השבה	א"כ האם שכיח שהבעלים יראה אותה	האם הבעלים מצוי אז בבית או בשדה	מתי החזירה	
					הרישא החזירה למקום שיראנה אינו חייב לטפל בה
					הסיפא נגנבה או אבדה חייב באחריותה

ביאור הסיפא של הברייתא "נגנבה או אבדה חייב באחריותה"

מה הטעם שהוא חייב	מאיזה מקום איירי שנגנבה או אבדה	
		לפי רב יוסף
		לפי רבה

ביאור הטעם שברישא פטור ובסיפא חייב

בסיפא "חייב באחריותה"	ברישא "אינו חייב לטפל בה"	
		לפי רב יוסף מאיפה נגנבה
		לפי רבה מתי החזירה

המשך קמא נ"ז ע"ב - נ"ז ע"ב

לעולם:

איתיביה רב יוסף לרבה, מהא דתני בהמשך הברייתא הנ"ל, **לעולם הוא** (המוצא) **חייב** על האבידה **עד שיחזירנה לרשותו**, לרשות של מי (רש"י)

ומבאר רב יוסף, **מאי "לעולם"**, וכי **לאו** לומר, שחייב **אפילו** אם נגנבה או אבדה **מביתו**

שמע מינה, כשומר שכר דמי, באר את הראי' _____

מנא ליה לרב יוסף ש"לעולם הוא חייב וכו'" היינו שחייב גם בגניבה ואבידה (תוס')

אמר ליה רבה לרב יוסף, **מודינא לך בבעלי חיים** שעליהם שומר אבידה חייב בגניבה ואבידה, אף שדינו כשומר חנם

דכיון דנקטי להו ניגרא ברייתא, ר"ל שהתרגלו לפסוע בחוץ, משום הכי **בעי נטירתא יתירתא**

ואיזה שומר אבידה פטור בגניבה ואבידה לפי רבה (רש"י)

האם בבעלי חיים מודה רבה שיש לו דין שומר שכר (רש"י ד"ה מודינא לך)

אלא מה טעם שהוא חייב אף שדינו כשומר חנם (שם)

סיכום דין שומר אבידה בגניבה ואבידה

לפי רב יוסף		לפי רבה		
הטעם	הדין	הטעם	הדין	
				בבעלי חיים
				בשאר מטלטלין

ביאור תוס' ד"ה אמר ליה מודינא לך בבעלי חיים

א"כ מדוע לא תירץ כן רבה על הברייתא "החזירה למקום שיראנה"	האם "ניגרי ברייתא" זו סיבה לחייב גם כשנגנבה, וא"כ מדוע	
		לפירוש א' בתוס'
		לפירוש ב' בתוס'

סכס, האם מה שאמר רבה שבבעלי חיים צריכים שמירה יתירה, הוא דוקא לגבי אבדה או גם לגבי נגנבה

לפי פירוש א' בתוס' _____ לפי פירוש ב' בתוס' _____

סכס, מה הטעם של כל אחד מדיני הברייתא

לפי רב יוסף	לפי רבה		
			החזירה למקום שיראנה אינו חייב לטפל בה
	לפירוש א' בתוס'	לפירוש ב' בתוס'	נגנבה או אבדה חייב באחריותה
			לעולם הוא חייב עד שיחזירנה לרשותו

המשך בבא קמא דף נ"ז ע"ב - נ"ז ע"ב

השב:

איתיביה רבה לרב יוסף, נאמר בפרשת השבת אבידה "הָשֵׁב תְּשִׁיבֶם לְאָחִיךָ", מ"הָשֵׁב" לבד, אין לי ללמוד דהוי השבה, אלא אם החזירה בביתו של בעל האבידה

איך משמע מ"השב" דצריך השבה דוקא לביתו (רש"י) _____

החזירה לגינתו ולחורבתו מנין, שְׁמָה (רש"י) _____

תלמוד לומר "תְּשִׁיבֶם" לרבות דמכל מקום הוי השבה

סכס, החזירה לגינתו ולחורבתו, האם הוי השבה

אם היה כתוב בתורה רק "הָשֵׁב" _____ עכשיו שכתוב "הָשֵׁב תְּשִׁיבֶם" _____

ומבאר רבה, מאי לגינתו ולחורבתו, פירוש, איזו גינה או חורבה מרבין מ"תשיבם"

אילמא, שהכוונה לגינתו המשתמרת ולחורבתו המשתמרת, א"כ היינו ביתו, שהרי הם שמורים כביתו

ולכן מה קשה _____

אלא פשיטא, דהכוונה לגינתו שאינה משתמרת ולחורבתו שאינה משתמרת

האם כוונת הגמ' שאינה משתמרת כלל (תוס') _____ אלא מה הכוונה (שם) _____

שמע מינה כש"ח דמי, שאילו היה לו דין שומר שכר לאיזה מקום היה צריך להשיבה _____

ומדוע _____

אמר ליה רב יוסף לרבה, לעולם לגינתו המשתמרת ולחורבתו המשתמרת

ודקא קשיא לך דא"כ היינו ביתו ואין צריך את הריבוי מ"תשיבם"

הא קא משמע לן ("תְּשִׁיבֶם"), דלא בעינן דעת בעלים, ולכן הוי השבה אפילו לגינתו ולחורבתו

פרש "לא בעינן דעת בעלים" _____

מדוע בגינה וחורבה אין דעת בעלים _____

כדרכי אלעזר, דא"ר אלעזר הכל צריכין דעת בעלים, מי הם "הכל" (רש"י) _____

חוץ מהשבת אבידה שאינה צריכה דעת בעלים, שהרי ריבתה בו תורה השבות הרבה ("השב תשיבם")

סכס, החזירה שלא מדעת בעלים ואח"כ נאנסה האם חייב: בגנב וגזלן וד' שומרים _____ באבידה _____

ביאור דברי הברייתא לגינתו ולחורבתו מנין ת"ל "תשיבם" מכל מקום

מה החידוש בזה	האם הכוונה לגינתו וחורבתו המשתמרת או שאינה משתמרת	
		לפי רבה
		לפי רב יוסף

המשך בבא קמא דף נ"ז ע"ב - נ"ז ע"ב

ח"א:

אמר ליה אביי לרב יוסף, ואת, האם לא תסברא דשומר אבידה כשומר חנם דמי

והא אמר רבי חייה בר אבא אמר רבי יוחנן, הטוען טענת גנב באבידה, פרש

מה הוא רוצה להרויח על ידי טענה זו

הדין הוא, שאם נמצא שהוא עצמו גנבה, הרי הוא משלם תשלומי כפל לבעלים

באיזה פסוק נאמר בתורה הדין של טוען טענת גנב (רש"י)

ובאיזה שומר איירי הפסוק

ואי סלקא דעתך דשומר אבידה כשומר שכר הוי, אמאי משלם תשלומי כפל, קרנא בעי שלומי

מתי הוא מתחייב לשלם את הקרן (רש"י) ומדוע

ולכן כשנמצא שהוא עצמו גנבה האם הוא חייב לשלם כפל

ומדוע אם שומר אבידה יש לו דין שומר חנם ניחא

אמר ליה רב יוסף לאביי, הכא במאי עסקינן, כגון שטוען ה"שומר אבידה" טענת לסטים מזויין

אם יש לו דין שומר שכר האם טענה זו פוטרת אותו (רש"י) ומדוע (שם)

לכן מה הדין כשנמצא שהוא עצמו גנבה

ביאור "הטוען טענת גנב באבידה משלם תשלומי כפל"

באיזו טענת גנב מיירי	ולכן אם נמצא שהוא עצמו גנבה האם הוא משלם קרן או כפל	מה דין שומר אבידה שטוען שנגנבה הימנו	
			לפי רבה
			לפי רב יוסף

מקשה אביי לרב יוסף על מה שתירץ דמיירי בטוען טענת ליסטים מזויין

אמר ליה אביי, הרי ליסטים מזויין גזלן הוא, והאם הוא עצמו משלם כפל או קרן בלבד

ולכן שומר שטוען טענת ליסטים מזויין ונמצא הפקדון בידו, האם הוא חייב כפל

ומדוע (רש"י) אי"כ מה קשה

אמר ליה רב יוסף, שְׁאֵנִי אומר לסטים מזויין, כיון דמיטמר מאינשי (מסתתר מאנשים), גנב הוא

והאם הוא עצמו משלם כפל או קרן בלבד (רש"י)

ולכן שומר שטוען טענת ליסטים מזויין ואח"כ נמצא בידו, האם הוא חייב כפל (שם)

סכס, לפי רב יוסף, ש"ש שטוען טענת ליסטים מזויין מה דינו (שם) ומדוע (שם)

וכשנמצא בידו האם משלם כפל ומדוע

סיכום דין ליסטים מזויין

לפי זה מה משלם שומר שטוען טענת לסטים מזויין ונמצא בידו	ולכן האם לסטים מזויין משלם קרן או כפל	והטעם	האם הוא גנב או גזלן	
				לפי אביי
				לפי רב יוסף

המשך בבא קמא דף נ"ז ע"ב - נ"ז ע"ב

אמרת:

שים לב: עד כאן דנה הגמ' בדין שומר אבידה, אם הוא כשומר חנם או כשומר שכר, מכאן ואילך מתחילה הגמ' לדון בדין לסטים מזויין, אם יש לו דין גנב או גזלן.

איתיביה אביי לרב יוסף, מהא דקתני בברייתא, שרוצה ללמוד ק"ו משומר חנם לשומר שכר (לגבי דין מסוים)

אח"כ דוחה הברייתא ואומרת, **לא**, אי אפשר ללמוד שומר שכר בק"ו משומר חנם

משום דאיכא למיפרך, **שאם אמרת להחמיר בשומר חנם**, שיש בו חומרא, **שכן משלם תשלומי כפל**

באיזה מקרה הוא משלם כפל

וכי **תאמר** להחמיר גם **בשומר שכר**, שהוא קל יותר **שאינו משלם תשלומי כפל**, מדוע

סכמ, איזו חומרה יש בשומר חנם שאין בשומר שכר

ומקשה אביי, **ואי סלקא דעתך, לסטים מזויין גנב הוא**

הרי **נמצא בשומר שכר** שהוא גם **משלם תשלומי כפל**, בטוען טענת לסטים מזויין

סיכום הקושיא:

לפי רב יוסף איזה דין יש ללסטים מזויין

לפי זה האם שייך ששומר שכר ישלם תשלומי כפל

ואיפה שנינו בברייתא שאינו כן

אמר ליה רב יוסף לאביי, **הכי קאמר התנא, לא, אם אמרת בשומר חנם**, שכן משלם תשלומי כפל בכל טענותיו

באר "בכל טענותיו" (רש"י)

תאמר בשומר שכר שאינו משלם תשלומי כפל אלא בטוען טענת לסטים מזויין

מדוע שומר שכר אינו חייב כפל בטוען טענת גנב שאינו מזויין (רש"י)

סכמ, לרי' יוסף איזו חומרא יש בש"ח שאין בשומר שכר

סיכום ביאור הברייתא

"תאמר בשומר שכר שאינו משלם תשלומי כפל"	"אם אמרת בשומר חנם שכן משלם תשלומי כפל"	
		באר לפי אביי (לסטים מזויין גזלן)
		באר לפי רב יוסף (לסטים מזויין גנב)

המשך בבא קמא דף נ"ז ע"ב - נ"ז ע"ב

נשבר:

איתיביה אב"י לרב יוסף, מהא דתני בברייתא שדורשת את הפסוק שנאמר בשואל **"וְנִשְׁפַּר אוֹ מֵת** וגו' שְׁלָם יְשָׁלָם" שמפסוק זה לבד **אין לי** שיהא חייב, **אלא בשבורה ומתה** דהיינו אונסין, **גניבה ואבידה מנין** שגם בהם שואל חייב **אמרת ק"ו, ומה שומר שכר** הקל, **שפטר בו שבורה ומתה**, מנלן (רש"י)

בכל זאת החמיר עליו הכתוב **שחייב בגניבה ואבידה**, מנלן (רש"י)

שואל הַחֲמוּר, **שחייב בשבורה ומתה**, מנלן

אינו דין שנחמיר עליו **שחייב בגניבה ואבידה**

סיכום הק"ו:

מי הקל _____ מה היא קולתו _____

מי הַחֲמוּר _____ מה היא חומרתו _____

איזה דין לומדים מהקל לחמור _____

ומסיימת הברייתא ואומרת, **וזהו קל וחומר שאין עליו תשובה** (פירכא).

ומקשה אב"י, **ואי סלקא דעתך לסטים מזויין גנב הוא, אמאי אין עליו תשובה**

הרי **איכא למפרך, מה לשומר שכר, שכן משלם תשלומי כפל בטוען טענת לסטים מזויין**, ולכן דין הוא שנחמיר עליו שיהא חייב בגניבה ואבידה, תאמר בשואל שאין בו כפל לעולם, שהרי חייב אפילו באונסין.

סכס, איזו חומרא יש בשומר שכר שאין בשואל _____

ומדוע בשואל אין חומרא זו _____

מדוע חומרא זו בשומר שכר הוא רק למ"ד ליסטים מזויין גנב הוא _____

אמר ליה רב יוסף לאב"י, **קסבר האי תנא** של הברייתא שאמר ש"זהו ק"ו שאין עליו תשובה"

קרנא בלא שבועה, מי משלם "קרנא בלא שבועה" _____ פרש "בלא שבועה" _____

עדיפא (חמור יותר) **מכפילא** שהיא רק **בשבועה**, מי משלם כפל רק לאחר שנשבע לשקר _____

לסיכום, מדוע הכפל שמשלם שומר שכר אינו נחשב חומרא לגבי שואל _____

סיכום מדוע "זהו ק"ו שאין עליו תשובה"

מדוע "זהו קל וחומר שאין עליו תשובה"	מה החיוב / מדוע אין חיוב	האם יש חיוב בשומר שכר שאין בשואל	
			לפי אב"י (לסטים מזויין גזלן)
			לפי רב יוסף (לסטים מזויין גנב)

המשך בבא קמא דף נ"ז ע"ב - נ"ז ע"ב

שכר:

לימא מסייע ליה לרב יוסף, לאיזה דין של רב יוסף רוצה הגמ' להביא ראיה (רש"י) _____

דתני בברייתא, השוכר פרה מחבירו ונגנבה, ואמר הלה (השוכר) הריני משלם ואיני נשבע

איזו שבועה היה יכול לישבע (רש"י) _____ ומה דינו אם היה נשבע (שם)

ואח"כ נמצא הגנב, הרי הגנב משלם תשלומי כפל לשוכר

מדוע הכפל שייך לשוכר (רש"י) _____

סברוה, שברייתא זו 'כר' יהודה, דאמר שוכר כנושא שכר דמי שהוא חייב בגניבה ואבידה

אלו חכמים סברו כן (רש"י) _____

ומדוע סברו כן (תוס') _____

ומדקתני ואמר הלה (השוכר) הריני משלם ואיני נשבע, מכלל, דאי בעי פטר ליה נפשיה בשבועה

היכי דמי שהשוכר היה יכול לפטור עצמו בשבועה, על כרחך דאיירי כגון דקא טעין טענת לסטים מזויין

מדוע א"א לומר דאיירי דקא טעין טענת גנב שאינו מזויין _____

וקתני "ואח"כ נמצא הגנב משלם תשלומי כפל לשוכר", שמע מינה, לסטים מזויין גנב הוא

איך משמע כן _____

דוחה הגמ', אמרי בני הישיבה, **מי סברת** שהברייתא **כר' יהודה, דאמר, שוכר כנושא שכר דמי**

דלמא כר' מאיר ס"ל, דאמר, שוכר כשומר חנם דמי, שמה דינו כשנגנבה ע"י גנב שאינו מזויין _____

ולכן האם יש הכרח לומר דאיירי שטוען טענת לסטים מזויין _____

לפי זה האם יש ראיה לרב יוסף _____

איבעית אימא, שהברייתא כר' יהודה, אלא שר' יהודה הוא זה שסובר דשוכר כשומר חנם דמי

כדמחליף רבה בר אבוב, ותני, "שוכר כיצד משלם, ר"מ אומר, כשומר שכר, ר' יהודה אומר, כשומר חנם"

מדוע רוצה הגמ' לאוקמי הברייתא כר' יהודה (רש"י ב"מ דף צ"ה : ד"ה איבעית אימא) _____

סיכום המחלוקת אם שוכר דינו כשומר חנם או כשומר שכר

האם הברייתא כר' יהודה או כר' מאיר	לר' יהודה	לר' מאיר	
			לפי סתמא דגמ'
			לפי רבה בר אבוב

רבי זירא אמר, שלעולם אפשר לומר דהברייתא כר' יהודה דאמר שוכר כשומר שכר דמי

לפי"ז באיזו טענת גנב יכול לפטור עצמו _____

ואפילו הכי אין ראיה שלסטים מזויין גנב הוא, דאפשר לומר **דהכא במאי עסקינן בטוען טענת לסטים מזויין**

ונמצא לבסוף שלא כדבריו, אלא שהיה **לסטים** (גנב) שאינו מזויין, ולכן האם הגנב משלם כפל _____

ומה הדין אם היה נמצא לסטים מזויין _____ ומדוע _____

המשך בבא קמא דף נ"ז ע"ב - נ"ז ע"ב

ביאור הברייתא ד"השוכר פרה מחבירו ונגנבה וכו'"

מה הטעם שהגנב משלם ככל	ומה נמצא שקרה באמת	הטעם שטענה זו פוטרת אותו	האם השוכר טוען טענת לסטים מזויין או שאינו מזויין	האם הברייתא סוברת שוכר כשומר שכר או כשומר חנם	
					לפי 'לימא מסייע ליה'
					לפי שני הדיחויים הראשונים
					לפי רבי זירא

סיכום סוגיא דשומר אבידה ולסטים מזויין

	סימן	מה רצו להוכיח מזה	באר את ההוכחה	הדיחוי
בענין שומר אבידה	החזירה	החזירה למקום שיראנה וכו', נגנבה או אבדה חייב באחריותה		
	לעולם	לעולם הוא חייב עד שיחזירנה לרשותו		
	חשב	"השב", אין לי אלא בביתו, לגינתו ולחורבתו מניין, ת"ל "תשיבם" מכל מקום		
	חייא	והא אמר רבי חייא בר אבא אמר ר' יוחנן, הטוען טענת גנב באבידה, משלם תשלומי כפל		
בענין לסטים מזויין	אמרת	לא, אם אמרת בש"ח וכו' תאמר בשומר שכר שאינו משלם תשלומי כפל		
	ונשבר	ונשבר או מת וכו' אמרת ק"ו ומה ש"ש שפטור בו שבורה ומתה, חייב בגניבה ואבידה וכו' וזהו ק"ו שאין עליו תשובה		
	שכר	השוכר פרה מחבירו וכו' ואח"כ נמצא הגנב משלם תשלומי כפל לשוכר		ר' זירא

בבא קמא דף נ"ז ע"ב - נ"ח ע"א

הקדמה: כשבהמה מזיקה, יש מקרים שהבעלים חייב לשלם "מה שהזיקה", דהיינו את שווי הנזק. ויש מקרים שהוא פטור מדין מזיק, אך אם יש הנאה לבעלים דהיינו שהרויח ממון ע"י הנזק, משלם "מה שנהנית".

שנינו במשנתנו, **"נפלה לגינה ונהנית, משלמת מה שנהנית"**.

אמר רב, דמשנתנו איירי **בנחבטה**, על איזה דין אמר כן (רש"י) _____
מה הנזק שנגרם לתבואה על ידי החבטה (שם) _____
ואיזו הנאה יש לבעל הבהמה ממה שנפלה על התבואה (שם) _____

הקדמה להבנת קושית הגמ':

תנן לעיל דף מז. שאם הכניס פירותיו לחצר בעל הבית שלא ברשות, והבהמה של בעל הבית הוזקה בפירות, **הדין הוא, שבעל הפירות חייב בנזקי הבהמה.**

ובגמ' שם דף מז: **אמר רב "לא שנו, אלא שהוחלקה בהן, אבל אכלה פטור, מאי טעמא, הוה לה שלא תאכל"**.
ביאור דברי רב:

"לא שנו", שְׁמָה (רש"י שם) _____
"אלא שהוחלקה בהן, אבל אכלה פטור", איך הוזקה כשאכלה (רש"י שם) _____
מה הטעם שבעל הפירות פטור _____
ומדוע זו סיבה לפוטרו (תוס' שם) _____

מקשה הגמ' על רב, **אבל** אם נפלה לגינה ו**אכלה** מה יהיה הדין, וכי **אפילו מה שנהנית אינה משלמת** האם **לימא** שהטעם שפטור הוא משום **דרב לטעמיה, דאמר רב** (לעיל מז:) **היה לה לבהמה שלא תאכל אמרי בני הישיבה, דאין לומר כן, משום דהכי השתא, אימור דאמר רב התם "היה לה שלא תאכל"**, זהו רק היכא **דאיתזקא היא, דמצי אמר ליה מריה דפירי** (המזיק) **לא משלמנא, שהרי היה לה שלא תאכל, אבל לאזוקי היא אחריני דפטירה לשלומי, מי אמר רב דאמרין "היה לה שלא תאכל"**.

סכס, על איזה מקרה אמר רב "היה לה שלא תאכל" _____
ובאיזה מקרה לא שייך לומר כן _____

סיכום על איזה נזק אמר רב "היה לה שלא תאכל" ועל איזה לא

ולכן האם המזיק חייב או פטור	האם אומרים בזה "היה לה שלא תאכל"	האם איירי שהבהמה הוזקה או הזיקה	
			המשנה בדף מז.
			משנתנו

המשך בבא קמא דף נ"ז ע"ב - נ"ח ע"א

אלא, רב לא מבעיא קאמר, דהיינו שלא בא לומר שרק בנחבטה משלמת מה שנהנית, אלא אפילו נחבטה, וכ"ש אכלה, ומבאר הגמ' את דברי רב, לא מבעיא אכלה, שפשוט יותר דמשלמת מה שנהנית

מדוע אינו משלם מה שהזיקה _____ ומה הטעם שמה שנהנית כן משלם (רשי"י) _____

אבל נחבטה, אימא (הייתי אומר) שבעל הגינה מבריא ארי מנכסי חברו הוא, דהיינו שהוא רק מנע הזיק מהבהמה

ומה שנהנית נמי לא משלם בעל הבהמה, מה הטעם ש"מבריא ארי" אינו מקבל תשלום (רשי"י) _____

קמ"ל, מי משמיע לנו _____ ומה הוא משמיע לנו _____

סכס לפי המסקנא, באיזה מקרה יש חידוש גדול יותר שחייב לשלם, כשאכלה או כשנחבטה _____

ומדוע _____

ולכן אמר רב ד"נפלה לגינה ונהנית משלמת מה שנהנית" אפילו באיזה מקרה _____

וכ"ש באיזה מקרה _____

סיכום דברי רב שמפרש שמשנתנו איירי "בנחבטה"

א"א לומר כן ומדוע	מה הטעם	לפי זה מה הדין אם אכלה	האם כוונתו דוקא נחבטה או אפילו נחבטה	
				מה אין לומר
*****				לפי המסקנא

שואלת הגמ', ואימא הכי נמי, באר את השאלה _____

משיבה הגמ', שנפלה לגינה ונחבטה, לא הוי מבריא ארי משום דמבריא ארי מנכסי חברו מדעתו הוא עושה, ולכן האם חבירו חייב לשלם לו _____

ואילו האי, לאו מדעתו, לאיזה מקרה הכוונה _____ "לאו מדעתו" של מי _____

ומדוע "שלא מדעתו" זו סיבה לחייב את בעל הבהמה _____

אי נמי, נחבטה לא הוי מבריא ארי, משום דמבריא ארי מנכסי חברו, לית ליה פסידא, למי _____

ואילו האי, אית ליה פסידא, למי יש הפסד _____ ואיזה הפסד _____

כתבו התוס' ששני התירוצים אינם חולקים זה על זה ושניהם אמת, דהיינו שבכדי שיתחייב השני לשלם, צריך שיהיה גם שלא מדעתו וגם דאית ליה פסידא.

סכס לפי תוס', הציל ממון חברו, האם חבירו חייב או פטור

ואית ליה פסידא	ולית ליה פסידא	
		הציל מדעתו
		הציל שלא מדעתו

איזה מהאופנים שבטבלה, הוא המקרה של "נפלה לגינה" ונחבטה דמשנתנו _____

המשך בבא קמא דף נ"ז ע"ב - נ"ח ע"א

הגמ' ממשיכה לפרש את מה ששינינו במשנתנו, "נפלה לגינה ונהנית"

שואלת הגמ', **היכי נפל**, שמשום כך הוי אונס

רב כהנא אמר, שנפלה ע"י **שהחלקה במימי רגליה**, מדוע נפילה זו היא אונס (רש"י)

רבא אמר, שנפלה על ידי **שדחפתה חברתה**

ומבאר הגמ', **דמאן דאמר שדחפתה חברתה**, סובר **כל שכן שהחלקה במימי רגליה** הוי הנפילה אונס

ולפי"ז מה משלמת כשהחלקה במימי רגליה

ומאן דאמר שהחלקה במימי רגליה סובר, דרק בזה הוי הנפילה אונס, ומשלמת מה שנהנית

אבל דחפתה חברתה, פשעה, ומשלמת מה שהזיקה

והטעם דהוי פשיעה, משום **דאמר ליה, איבעי לך עבורי חדא חדא**, מי אומר כן למי

סכס, "היכי נפלי": לרב כהנא _____ לרבא _____

סכס, נפלה מרה"ר לגינה, האם משלם מה שנהנית או מה שהזיקה

לפי רבא	לפי רב כהנא		
		האם הוי אונס או פשיעה	כשהחלקה במימי רגליה
		ולכן מה משלם	
		האם הוי אונס או פשיעה	כשדחפתה חברתה
		ולכן מה משלם	

המשך בבא קמא דף נ"ז ע"ב - נ"ח ע"א

אמר רב כהנא, על איזה מקרה במשנתנו קאי _____
 לא שנו, שְׁמָה (רש"י) _____
 אלא, שאכלה באותה ערוגה שנפלה עליה _____
 מה הטעם שהאכילה באותה ערוגה הוי אונס (רש"י) _____
 אבל אם הלכה מערוגה זו לערוגה אחרת, ואכלה שם, משלמת מה שהזיקה
 ור' יוחנן אמר, אפילו מערוגה לערוגה, ואפילו כל היום כולו, ג"כ מה הוא משלם _____
 עד שתצא מהגינה, ותחזור לשם לדעת בעלים, שאז מה הוא משלם _____

סכסם "נפלה לגינה ונהנית" האם משלמת מה שנהנית או מה שהזיקה

על מה שאכלה בערוגה אחרת	על מה שאכלה באותה ערוגה	
		לפי רב כהנא
		לפי ר' יוחנן

אמר רב פפא, לא תימא שכוונת ר' יוחנן היא עד שתצא לדעת, פרש "תצא לדעת" (רש"י) _____
 ותחזור לגינה לדעת בעליה, פירוש בהסכמתו, דהיינו שלא שמר עליה כלל שלא תחזור לשם
 אלא כך כוונתו, כיון שיצתה לדעת בעליה, אע"פ שחזרה שלא לדעת (שלא בהסכמתו) דהיינו שנעל בפניה כראוי
 שגם במקרה זה מה דינו _____
 ומבאר רב פפא, מאי טעמא שחייב לשלם מה שהזיקה, הרי שמרה כראוי _____
 משום דאמר ליה, מי יכול לומר למי _____
 כיון דילפא (שלמדה) לאכול שם, כל אימת דמשתמטא, להתם והטא
 באר את דבריו _____
 ולכן איזו שמירה חייב הבעלים לשמור עליה מעתה _____

סיכום דברי רב פפא בביאור דברי ר' יוחנן "עד שתצא ותחזור לדעת"

והטעם	לפי"ז מה משלם אם שמרה שמירה פחותה ובכל זאת חזרה לגינה	לפי"ז האם "לדעת" קאי רק על יציאתה או גם על חזרתה לגינה	
			לא תימא עד שתצא לדעת ותחזור לדעת
			אלא כיון שיצתה לדעת אע"פ שחזרה שלא לדעת

בס"ד

בבא קמא נ"ח ע"א

שנינו במשנתנו, "ירדה כדרכה והזיקה, משלמת מה שהזיקה"
בעי ר' ירמיה, ירדה כדרכה לגינה, והזיקה שם במי לידה, מהו,
אליבא דמאן דאמר תחלתו בפשיעה וסופו באונס חייב, לא תיבעי לך,
שלפי דבריו פשוט שמה הדין _____

מה היא פשיעתו _____ ולגבי מה הוי פשיעה (רש"י) _____
מהו האונס שקרה בסוף _____ ומדוע הוי אונס (רש"י) _____
אולם כי תיבעי לך, אליבא דמאן דאמר תחלתו בפשיעה וסופו באונס פטור, מאי
מי אמרינן כיון דתחלתו בפשיעה וסופו באונס לכן יהיה פטור,
או דלמא הכא כולה בפשיעה הוא, דכיון דקא חזי דקריבה לה למילד, איבעי ליה לנטורה ולאסטמורי בגוה, תיקו.
פרש: "דכיון דקא חזי דקריבה לה למילד" _____
"איבעי ליה לנטורה ולאסטמורי בגוה" _____

סיכום הספק אליבא דמ"ד תחלתו בפשיעה וסופו באונס פטור

ולכן מה יהיה הדין	מה הצד לומר	
		שסופו באונס
		שכולה בפשיעה

סכום, ירדה כדרכה, והזיקה במי לידה, מה הדין:

למאן דאמר תחלתו בפשיעה וסופו באונס חייב _____
למאן דאמר תחלתו בפשיעה וסופו באונס פטור _____

בבא קמא דף נ"ח ע"ב

שנינו במשנתנו, "כיצד משלמת מה שהזיקה, שמין בית סאה באותה שדה כמה היתה יפה וכמה היא יפה"

שואלת הגמ', **מנא הני מילי** שאין שמין את הערוגה הנאכלת בפני עצמה, אלא שמין אותה אגב השדה

אמר רב מתנה, דאמר קרא "ובער בשדה אחר", מלמד ששמין על גב שדה אחר

מקשה הגמ', הרי **האי "ובער בשדה אחר" מבעי ליה לאפוקי רשות הרבים**

באר "לאפוקי רשות הרבים"

מתרצת הגמ', **אם כן** שהפסוק בא לומר בק ששן ורגל פטורים ברה"ר

לכתוב רחמנא "ובער בשדה חבירו", מדוע היה צריך לכתוב כן

אי נמי היה לו לכתוב "ובער שדה אחר"

מאי "בשדה אחר", אלא זה בא ללמדנו דין נוסף, ששמין על גב שדה אחר

סכס, אם הפסוק היה בא ללמדנו רק ששן ורגל פטורים ברשות הרבים, מה היה צריך להיות כתוב

א. _____ ב. _____

ועכשיו שהתורה כתבה "ובער בשדה אחר" איזו עוד דרשה לומדים

שואלת הגמ', **ואימא, כוליה** (כל הפסוק "ובער בשדה אחר") **להכי הוא דאתא, לאיזו דרשה**

לאפוקי רשות הרבים ששן ורגל פטורים בו, **מנלן**

מתרצת הגמ', **אם כן** ש"בשדה אחר" בא לומר בק כיצד שמין את הנזק, **לכתביה רחמנא גבי תשלומין**

וכך יאמר הכתוב, **"מיטב שדהו ומיטב כרמו ישלם בשדה אחר", למה לי דכתביה רחמנא גבי "ובער"**

את מה כתבה התורה גבי "ובער"

שמע מינה תרתי, אלו שני דינים לומדים מ"ובער בשדה אחר"

1. _____ 2. _____

סיכום מה היינו לומדים אם לא היה כתוב "ובער בשדה אחר"

מה לא היינו לומדים	מה היינו לומדים	אם היה כתוב
		ובער בשדה חבירו
		ובער שדה אחר
		ישלם בשדה אחר

בבא קמא דף נ"ח ע"ב

דף עזר לסוגיא דשומא

כללים בענין המידות

בתרב	בסאה	בכור	
3	6	180	קב
***	2	60	תרקב
***	***	30	סאה

- ❖ 3 קבים = תרב
- מלשון תרי וקב (רע"ב תמיד ג' ו')
- ❖ 2 תרבקים = סאה
- ❖ 30 סאין = כור

מחירי השדות

השטח	הגודל	המחיר	הטעם
בית סאה 6 קבים	קטן מאוד	יקר	אין מצוי לקנות והוא הגדול המבוקש ע"י עניים
60 קבים 10 סאין	קטן	זול	אין לו ביקוש לפי שמרובין הן לעני ומועטין לבינוני וכ"ש לעשיר
60 תרבקים 30 סאין	בינוני	ממוצע	מצוי לקנות והוא הגדול המבוקש ע"י בינונים
60 סאין	גדול	זול	אין לו ביקוש לפי שמרובים הן לאדם בינוני ומועטין הן לעשיר
60 כורין 1800 סאין	גדול מאוד	יקר	אין מצוי לקנות והוא הגדול המבוקש ע"י עשירים

סדר גדילת הפרי

ענבים	א. לולבי גפנים	ב. סמדר	ג. בוסר	ד. פירות גמורים
תאנים	א. יחור	ב. פגים		ג. פירות גמורים

בתבואה: חזיז = שחת. פירוש, תבואה שעדיין לא צמחה כל צרכה.

המשך בבא קמא דף נ"ח ע"ב - נ"ט ע"ב

שנינו במשנתנו, "שמין בית סאה וכו'" פירוש, שאין שמין את הערוגה לבדה, אלא שמין אותה אגב בית סאה.

שואלת הגמ', **היכי שיימינן**, את מה (רש"י ד"ה סאה בסי סאין) _____

ומדוע א"א לשומו בפני עצמו (שם) _____ באר מדוע (שם) _____

ומנלן שאין המזיק חייב לשלם את כל שווי הנזק _____

ומביאה הגמ' שלש שיטות של אמוראים לפרש איך שמין את הבית סאה

אמר ר' יוסי בר חנינא, שמין את הבית **סאה**, **בששים סאין**, באר איך עושים שומא זו (שם) _____

ואיך שמין את הערוגה הנאכלת (שם) _____

לאיזו מהשומות הנ"ל הכוונה הא דקתני במשנתנו "שמין בית סאה באותה שדה" _____

מדוע צריך לעשות זאת בשתי שומות, וא"א לשום מתחילה ערוגה על גבי ששים סאין (שם) _____

ר' ינאי אמר, ששמין אותו לפי **תרקב בששים תרקבים**, כמה קבים יש בתרקב _____ וכמה תרקבים יש בסאה _____

לפי"ז כמה סאין יש בששים תרקבים _____

ר"י בר חנינא ור' ינאי אינם חולקים איך שמין את הערוגה הנאכלת, דודאי שמין אותה אגב בית סאה, שכן שנינו במשנתנו, "שמין בית סאה", אלא חולקין בכמה סאין שמין את הבית סאה.

בכמה סאין שמין את הבית סאה לפי ר' ינאי (רש"י) _____

הערה: ר' ינאי היה יכול לומר "סאה בשלושים סאין" אלא דרצה לנקוט שיעור ששים כמו ר' יוסי בר חנינא, לכן נקט "תרקב בששים תרקבים" דומיא "דסאה בששים סאין", וכוונתו לומר שמחשבין כמה יוצא מחיר של תרקב בתוך שדה של ששים תרקבים, ולפי זה נדע כמה מחיר של בית סאה שהוא שני תרקבים (ע"פ מהר"ם שיף)

מדוע סובר ר' ינאי שאין לומר כר"י בר חנינא ששמין את הבית סאה בששים סאין (רש"י) _____

מדוע באופן זה יפסיד הניזק (שם) _____

חזקיה אמר, ששמין כל **קלח** שאכלה **בששים קלחים**, האם גם לפי חזקיה עושין שתי שומות _____

אלא איך שמין את הערוגה הנאכלת (רש"י) _____

הערה: עיין פנ"י על המשנה שמבאר, דלפי חזקיה צריך לומר דמשנתנו מיירי כגון שאכלה אחד מששים של בית סאה, ולכן נקט במשנה "שמין בית סאה".

"היכי שיימינן" סיכום השיטות

איך שמין את הערוגה הנאכלת	איך שמין את הבית סאה	כמה שומות שמין	
			לפי ר' יוסי בר חנינא
			לפי ר' ינאי
	****		לפי חזקיה

מיתיבי, אכלה קב או קביים של תבואה מחוברת לקרקע

אין אומרים **תשלם דמיהן**, פרש (רש"י) _____

אלא, רואין אותה תבואה הנאכלת, **כאילו היא ערוגה קטנה ומשערים אותה**, היינו ששמין אגב קרקע

מקשה הגמ', **מאי לאו** שמשערין את הערוגה **בפני עצמה**, א"כ על מי קשה (רש"י) _____

באר את הקושיא _____

מתרצת הגמ', **לא, בששים**, באיזה ששים (רש"י) _____

המשך בבא קמא דף נ"ח ע"ב - נ"ט ע"ב

תנו רבנן, אין שמין קב, מפני שמשביחו. ולא בית כור, מפני שפוגמו.

שואלת הגמ', מאי קאמר, פירוש, מה היא כוונת הברייתא

אמר רב פפא, הכי קאמר, אין שמין נזק של "קב" בששים קבים, מפני שמשביח מזיק, פרש "משביח" _____
ביאור מדוע המזיק מרוויח :

שדה של ששים קבים האם הוא נמכר בזול או ביוקר (רש"י) _____ והטעם (שם) _____
האם נזק של קב ניכר בששים קבים (שם) _____

סכס, בגלל אלו סיבות מרויח המזיק אם שמין קב בששים קבים

1. _____ 2. _____

המשך ביאור הברייתא לפי רב פפא:

ולא שמין נזק של "כור" בששים כורין, מפני שפוגם מזיק, פרש "פוגם" _____
ביאור מדוע המזיק מפסיד :

שדה של ששים כורין האם הוא נמכר בזול או ביוקר (רש"י) _____ והטעם (שם) _____
האם נזק של כור ניכר בששים כורין (שם) _____ והטעם (שם) _____

סכס, בגלל אלו סיבות מפסיד המזיק אם שמין כור בששים כורין

1. _____ 2. _____

אלא איך שמין את הנזק (שם) _____

מתקיף לה רב הונא בר מנוח, לדבריק, האי דתני בברייתא "ולא בית כור" (שאין שמין בית כור)

הרי "ולא כור" (שאין שמין כור) מבעי ליה, מדוע היה צריך לומר כן (רש"י) _____

הערה: "כור" הוא מידת נפח, ו"בית כור" הוא מידת שטח שמגדלים בו כור.

אלא אמר רב הונא בר מנוח משמיה דרב אחא בריה דרב איקא, הכי קתני

אין שמין נזק של "קב" בפני עצמו, מפני שמשביח ניזק, מדוע מרוויח הניזק _____

ולא שמין נזק של קב "בית כור", מפני שפוגם ניזק, מדוע מפסיד הניזק (רש"י) _____

אלא, שמין את הערוגה הנאכלת בששים.

ביאור הקושיא "האי ולא בית כור, ולא כור מבעי ליה" ומדוע אינו קשה לפי רב הונא בר מנוח

ולכן האם שינוי הלשון מובן	האם קאי על הפירות שניזוקו או על השדה שעל ידו שמין הנזק		
		אין שמין קב וכו'	לפי רב פפא
		אין שמין בית כור וכו'	
		אין שמין קב וכו'	לפי רב הונא בר מנוח
		אין שמין בית כור וכו'	

המשך בבא קמא דף נ"ח ע"ב - נ"ט ע"ב

סיכום פירוש הברייתא

הסיפא			הרישא			
על מי קאי "מפני שפוגמו"	מה הפירוש "ולא בית כור"	כמה איירי שהזיק	על מי קאי "מפני שמשביחו"	מה הפירוש "אין שמין קב"	כמה איירי שהזיק	
						לפי רב פפא
						לפי רב הונא בר מנח

הגמ' מביאה מעשה באדם שהזיק, ומחלוקת אמוראים האם גם באדם המזיק מקילים עליו ששמן אגב השדה.

ההוא גברא, דקץ קשבא מחבריה, פרש _____

אתא לקמיה דריש גלותא, אמר ליה ריש גלותא למזיק, לדידי חזי לי לההוא דקל

ותלתא תאלתא בקינא הוה קיימי, פרש (רש"י) _____

והוה שווי שלשתם יחד מאה זוזי, זיל הב ליה תלתין ותלתא ותילתא, כמה זוזי חייבו הריש גלותא לשלם _____

אמר המזיק, גבי ריש גלותא דדאין דינא דפרסאה למה לי, מדוע קרא לזה "דינא דפרסאה" (רש"י) _____

מדוע אינו דין תורה _____

אתא לקמיה דרב נחמן, אמר ליה רב נחמן, לשום את הנזק בששים

אמר ליה רבא לרב נחמן, אם אמרו בנזקי ממונו ששמן בששים, להקל על המזיק

מה הם "נזקי ממונו" (רש"י) _____

האם יאמרו שכך שמין אף בנזקי גופו, מה הם "נזקי גופו" (רש"י) _____

מדוע יש להקל דווקא בנזקי ממונו ולא בנזקי גופו _____

אמר ליה אבבי לרבא, בנזקי גופו מאי דעתיד, פירוש, מדוע אתה סובר שאין שמין בששים

הערה: עיין מהדו"ב למהרש"א (דף נ"ט ד"ה גמ' קתני מיהת בא"ד ויש לישב), מדוע סבר אבבי דרבא למד זאת מברייתא ולא מסברא.

הרי זה משום דתניא, אדם המבכיר כרמו של חברו, כשהענבים הם עדיין סמדר

פרש: "המבכיר" (רש"י) _____ "סמדר" (רש"י דף נט).

רואין אותו הכרם כמה היתה יפה (שוה) קודם לכן (לפני שהזיק), וכמה היא יפה לאחר מכאן

לפי זה כמה ישלם המזיק _____

ואילו ששמן בששים לא קתני, מה מוכח מזה _____

אין זו ראייה, שהרי אטו גבי נזקי בהמתו נמי מי לא תניא כי האי גוונא, כמו מה _____

דתניא בברייתא אחרת, דמיירי בבהמה שהזיקה גידולים שלא נגמרו כל צרכן

א. במקרה שקטמה נטיעה (שחתכה אילן צעיר), מי חתך את האילן (רש"י) _____

ר' יוסי אומר, שגוזרי גזירות שבירושלים אומרים, פרש "גוזרי גזירות" (רש"י) _____

ומי הם היו (שם) _____

שאם הייתה הנטיעה בת שנתה (תוך שנה מנטיעתה), משלם שתי כסף

ואם הייתה הנטיעה בת שתי שנים (בשנתה השניה), משלם ארבעה כסף

ב. במקרה שבהמה אכלה חזיו (שחת), פירוש, תבואה שעדיין לא צמחה כל צרכה

ר' יוסי הגלילי אומר, שהנזק נידון במשווי שבו, פרש (רש"י) _____

לפי דבריו האם משלם כשעת הנזק או כפירות גמורים _____

וחכמים אומרים, רואין אותה (את הקרקע) כמה היתה יפה, הקרקע לימכר כשהיא עם השחת, וכמה היא יפה עתה

משנאכל השחת, ומשלם את ההפרש, לפי דבריהם האם משלם כשעת הנזק או כפירות גמורים _____

המשך בבא קמא דף נ"ח ע"ב - נ"ט ע"ב

ג. במקרה שבהמה **אכלה** ענבים כשהם עדיין **סמדר**, איזה שלב זה בגדול הענבים (עיין בטבלה בהקדמה) _____
רבי יהושע אומר, רואין אותן כאילו הן ענבים עומדות ליבצר, דהיינו שמשלם כפירות גמורים
וחכמים אומרים, רואין כמה היתה יפה הקרקע לימכר כשהיא עם הפירות, **וכמה היא יפה** עתה משנאכלו הפירות,
 ומשלם את ההפרש, דהיינו שמשלם כשעת הנזק.
 האם חכמים באו להחמיר או להקל (רשיי) _____
 סיכום כמה משלם אם אכלה חזיו או סמדר

האם שומא זו היא כשעת הנזק או כפירות גמורים	כתוב בלשון הברייתא איך שמין את הנזק		
		לפי ר' יוסי הגלילי	אכלה חזיו - שחת
		לפי חכמים	
		לפי ר' יהושע	אכלה סמדר
		לפי חכמים	

ר' שמעון בן יהודה אומר משום ר' שמעון, **במה דברים אמורים, שמה** _____
בזמן שאכלה לולבי גפנים ויחורי תאנים, איזה שלב זה בגידול הפירות (עיין בטבלה בהקדמה) _____
אבל אם אכלה תאנים כשהם פגים, או ענבים כשהם בוסר
איזה שלב זה: בגידול התאנים _____ **בגידול הענבים** _____
רואין אותן כאילו הן ענבים עומדות ליבצר, וכן בפגים, כאילו הם תאנים גמורים.

סיכום מחלוקת חכמים ור' שמעון בן יהודה כיצד שמין

כיצד שמין פגים או בוסר	כיצד שמין לולבי גפנים ויחורי תאנים	
		לפי חכמים
		לפי ר"ש בן יהודה

ומסיים אביי את דבריו: **קתני מיתה, וחכמים אומרים, רואין אותן כמה היתה יפה וכמה היא יפה**
ולא קתני ששמין בששים

אלא מאי אית לך למימר שהכוונה **בששים**, מדוע מוכרחים לומר כן _____
הכי נמי בששים, איפה גם כן הכוונה בששים _____
 סכס, מה הוכיח אביי מהברייתא ד"קטמה נטיעה" _____

לסיכום, "אדם" שהזיק פירות מחוברים, האם שמין את הנזק בששים: _____
 לפי הריש גלותא _____ לפי רב נחמן _____ לפי מה ששאל רבא _____ לפי אביי _____

המשך בבא קמא דף נ"ח ע"ב - נ"ט ע"ב

אמר אביי, ר' יוסי הגלילי ור' ישמעאל, אמרו דבר אחד, דהיינו שדעתם שווה בדבר זה

ר' יוסי הגלילי הא דאמרן, שמה הוא אמר _____

ר' ישמעאל נמי סובר כן, דתניא, מה שכתוב בפסוק "מִיטֵב שְׂדֵהוּ וּמִיטֵב כְּרָמוֹ יִשְׁלַם", הכוונה היא שישלם כפי מיטב

שדהו של ניזק ומיטב כרמו של ניזק, דברי ר' ישמעאל (להלן יבאר אביי איך רואים שהוא סובר כ"י הגלילי)

ר' עקיבא אומר, לא בא הכתוב "מִיטֵב שְׂדֵהוּ" להחמיר על המזיק כדברי ר' ישמעאל

אלא בא לגבות לניזקין שיעור דמי נזקו מן העידית של המזיק, וק"ו שהמזיק להקדש צריך לשלם מעידית נכסיו.

ביאור המחלוקת: (לפי הנראה מפשטות הברייתא, וכך הבינה הגמ' בהו"א לעיל דף ו' ע"ב)

היו לניזק ערוגות שמנות וכחושות, ואכלה הבהמה ערוגה כחושה:

כשווי של איזו ערוגה על המזיק לשלם, לפי ר' ישמעאל _____ לפי ר' עקיבא _____

פרש לפי זה את דברי ר' ישמעאל "מיטב שדהו של ניזק ומיטב כרמו של ניזק" _____

מה הקשתה הגמ' לעיל דף ו' ע"ב על פירוש זה בדברי ר' ישמעאל (רשי"י) _____

ולא תימא לתרץ קושיא זו, כרב אידי בר אבין

דאמר רב אידי בר אבין, דאיירי כגון שאכלה ערוגה בין הערוגות, ולא ידעינן אי כחושה הואי אותה הערוגה, אי

שמינה הואי, דאמר הכתוב (לדעת ר' ישמעאל) קום שלים שמינה, במיטב דאיכא השתא.

סכס, לפי רב אידי בר אבין: כמה ישלם אם ודאי אכלה כחושה _____

ובאיזה מקרה איירי הפסוק שאמר דמשלם שמינה _____

ומסיים אביי, דהכי לא אמרינן, מאי טעמא, משום דהמוציא מחבירו עליו הראי'

מי הוא המוציא _____ וכיון שאין לו ראייה, כמה ישלם המזיק _____

אלא, כך כוונת ר' ישמעאל, דמשלם במיטב דלקמיה, ומאי ניהו כי היאך דסליק, דהיינו כמו שיעלה בימות הקציר

לפי אביי, איזה דין נאמר בפסוק "מִיטֵב שְׂדֵהוּ וגו'" לפי ר' ישמעאל _____

ואיך זה מתפרש בפסוק (שם) _____

סיכום המחלוקת ר' ישמעאל ור' עקיבא

מה קשה על מהלך זה בדברי ר' ישמעאל	כמה משלם		מה אכלה הבהמה	
	לפי ר' עקיבא	לפי ר' ישמעאל		
				לפי ההוה אמינא (בדף ו')
				לפי רב אידי בר אבין
*****				לפי אביי

סכס, "ר' יוסי הגלילי ור' ישמעאל אמרו דבר אחד"

איזה "דבר אחד" אמרו שניהם _____

איך רואים זאת בדברי:

ר' יוסי הגלילי _____

ר' ישמעאל _____

המשך בבא קמא דף נ"ח ע"ב - נ"ט ע"ב

אמר מר, ר' שמעון בן יהודה אומר משום ר' שמעון, במה דברים אמורים, שמה _____

דוקא בזמן שאכלה לולבי גפנים, ויחורי תאנים (שלב א')

משמע, הא סמדר (שלב ב'), רואין אותן כאילו הן ענבים עומדות ליבצר

אימא סיפא, אבל אם אכלה פגים או בוסר (שלב ג'), רואין אותן כאילו הן ענבים עומדות ליבצר. משמע, שרק אז הוא

דרואין אותן כאילו הן ענבים עומדות ליבצר, הא סמדר (שלב ב') רואין אותן כמה היא יפה וכמה היתה יפה.

הסתירה בדברי ר' שמעון בן יהודה כיצד שמין כשאכלה סמדר

לפי זה איך שמין			מה הם דברי ר' שמעון בן יהודה (כתוב את לשון הברייתא)	
בוסר שלב ג'	סמדר שלב ב'	לולבי גפנים שלב א'		
****				ברישא
		****		בסיפא

אמר רבינא לתרץ את הסתירה, כרוך (הוסף) סמדר ותני כך, במה דברים אמורים, בזמן שאכלה לולבי גפנים ויחורי

תאנים, אבל אכלה סמדר פגין או בוסר, רואין אותן כאילו הן ענבים עומדות ליבצר

האם רבינא הוסיף סמדר לרישא או לסיפא _____ לפי זה איך שמין כשאכלה סמדר _____

מקשה הגמ', אי הכי, שמה _____

ר"ש בן יהודה היינו רבי יהושע, שמה שניהם סוברים _____

מתרצת הגמ', איכא בינייהו (בין ר"ש בן יהודה ור' יהושע) כחש גופנא

פרש "כחש גופנא" (רש"י) _____

ממי נמנע ההפסד ד"כחש גופנא" ע"י הנוק _____

וממה צריך לנכות את ה"כחש גופנא" (שם) _____

ולא מסיימי, פרש _____

אביי אמר, מסיימי ומסיימי, דיש הוכחה ממקום אחר, דמאן תנא דחייש לכחש גופנא, ר' שמעון בן יהודה היא,

מהא דתניא, ר' שמעון בן יהודה אומר משום ר' שמעון בן מנסיא, האונס את הנערה, אינו משלם את הצער, מפני

שסופה להצטער תחת בעלה,

אמרו לו חכמים לר"ש בן יהודה, אינו דומה נבעלת ברצון לנבעלת באונס.

למי יש יותר צער, נבעלת באונס או ברצון _____

ולכן לפי חכמים האם האונס משלם את הצער _____ וכמה צער הוא משלם _____

שאלת רשות: האם חכמים חולקים על ר"ש בן יהודה גם בענין "כחש גופנא" (תוס') _____

וכיצד מוכח כן מדבריהם (שם) _____

סיכום מחלוקת ר' שמעון בן יהודה וחכמים לגבי תשלומי אונס

והטעם	האם משלם את הצער	
		לפי ר"ש בן יהודה
		לפי חכמים

סכס, מה מוכיח אביי מהברייתא בדעת ר"ש בן יהודה _____

ולפי זה מה דעת רבי יהושע _____

המשך בבא קמא דף נ"ח ע"ב - נ"ט ע"ב

אמר אבוי, הני תנאי המובאים להלן, ור' שמעון בן יהודה, אמרו דבר אחד

לגבי איזה דין הם סוברים אותו דבר _____

ר' שמעון בן יהודה הא דאמרן, שמה הוא אמר _____

הני תנאי שסוברים כמו ר' שמעון בן יהודה, מאי היא _____

דתניא בברייתא דמיירי לגבי המכה אשה הרה ויצאו ילדיה, שחייב לשלם לבעלה דמי ולדות _____

רבי יוסי אומר, נכי חיה, פרש "חיה" _____

ממה מנכים זאת (רשי"י) _____ כמה מנכים (שם) _____ ומדוע _____

מדוע "נכי חיה", הרי כיון שלא היה לה חיה היא נזוקת ומצטערת יותר (שם) _____

בן עזאי אומר, נכי מזונות, אלו מזונות (רשי"י) _____

ומבאר הגמ', מאן דאמר נכי חיה, סובר כל שכן נכי מזונות, מדוע _____

ומאן דאמר נכי מזונות סובר שרק את זה מנכים, אבל נכי חיה לא _____

משום דאמר ליה, מי יכול לומר למי _____

אתתא דידי פקיחא היא ולא מבעיא חיה, פרש _____

סיכום מחלוקת ר' יוסי ובן עזאי מה מנכים מדמי ולדות

הטעם	האם מנכים דמי מזונות	הטעם	האם מנכים דמי חיה	
				לפי רבי יוסי
				לפי בן עזאי

סכס, מהו ה"דבר אחד" שאמרו הני תנאי ור' שמעון בן יהודה _____

איך רואים זאת: בדברי ר' שמעון בן יהודה _____

בדברי רבי יוסי _____ בדברי בן עזאי _____

רב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע, עבוד עובדא (עשו מעשה) כוותיה דרב נחמן, ושמו בששים

לגבי איזה נזק אמר רב נחמן ששמן בששים _____

לישנא אחרינא, שדעתם של רב פפא ורב הונא בריה דרבי יהושע נאמרה בנוסח אחר _____

רב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע, שמו דקלא אגב קטינא דארעא, דהיינו בשישים (תוס' ר"פ)

והלכתא כוותיה דרב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע בדקלא דארמאה, שאיך שמין _____

והלכתא כוותיה דריש גלותא בדקלא פרסאה, שאיך שמין (רשי"י) _____

והטעם (שם) _____

המשך בבא קמא דף נ"ח ע"ב - נ"ט ע"ב

הגמ' מביאה מעשה, שבו דנו איך שמין כשהזיק פירות שאינם גמורים

אליעזר זעירא, הוה סיים (נעל) **מסאני אוכמי, וקאי** (והיה עומד) **בשוקא דנהרדעא**

פרש "מסאני אוכמי" _____ מנהג של מי לנעול אותם (רש"י)

אשכחוהו דבי ריש גלותא, ואמרו ליה לאליעזר זעירא, **מאי שנא** שאתה נועל **הני מסאני**

אמר להו אליעזר זעירא לדבי ריש גלותא, משום **דקא מאבילנא אירושלים**

אמרו ליה, וכי את חשיבת כל כך **לאיתאבולי אירושלים**

סבור דבי ריש גלותא, **יוהרא** (גאוח) **הוה** מה שהוא נוהג כן, ולכן **אתיה וחבשוה** במאסר

אמר להו, הניחו לי, דגברא רבה אנא וראוי אני להתאבל על ירושלים

אמרו ליה מנא ידעינן שאכן אדם גדול אתה

אמר להו, או אתון בעו מינאי מילתא ואני אשיב לכם, **או אנא איבעי מיניכו מילתא** שלא תוכלו להשיב עליה

אמרו ליה בעי את, אמר להו אליעזר זעירא לבי ריש גלותא, **האי מאן דקץ כופרא, מאי משלם**

לאיזה שלב בענבים דומה כופרא בתמרים (רש"י)

אמרו ליה, משלם דמי כופרא, כמה הם דמי כופרא (רש"י)

לפי זה האם המזיק משלם

אמר להו, **והא הוה תמרי** לאחר זמן, באר קושיתו

אמרו ליה, משלם דמי תמרי בְּשָׁלִים, **אמר להו, והא לאו תמרי שקל מיניה**

אמרו ליה, אימא לן את, אמר להו, שמין בששים אגב קרקע

מדוע אם שמין בששים לא קשה מה שהקשה להם אליעזר זעירא:

הקושיא "והא הוה תמרי" (רש"י)

הקושיא "והא לאו תמרי שקל מיניה"

אמרו ליה, מאן אמר כוותיך, אמר להו, הא שמואל חי ובית דינו קיים ויכולים אתם לשואלו

שדרו (שלחו) את דברי אליעזר זעירא **קמיה דשמואל**

אמר להו שמואל, שפיר קאמר לנו אליעזר, שמין בששים, **ושבקהו.**

סיכום מהלך הסוגיא:

- א. "מנא הני מילי" הגמ' מבארת שהדין ששמין אגב שדה נלמד מ"וביער בְּשֵׁדָה אַחֵר".
- ב. "היכי שיימינן" ג' שיטות אמוראים לבאר איך "שמין בית סאה באותה שדה", וקושיא מברייתא עליהם, וישוב הקושיא.
- ג. מחלוקת אמוראים בביאור הברייתא "אין שמין קב, מפני שמשביחו. ולא בית כור, מפני שפוגמו".
- ד. "ההוא גברא דקץ קשבא מחבריה" אדם שהזיק במחובר לקרקע, נחלקו אמוראים האם שמין אגב קרקע, ובהמשך השקו"ט בנידון זה, מביא אב"י ברייתות בענין הזיק לפירות שאינם גמורים.
- ה. "אמר אב"י, ר' יוסי הגלילי ור' ישמעאל אמרו דבר אחד", דהיינו ששניהם סוברים שאם אכלה פירות שאינם גמורים, שמין את הנזק כאילו הזיקה פירות גמורים.
- ו. "אמר מר, ר"ש בן יהודה אומר משום ר' שמעון בד"א שאכלה לולבי גפנים ויחורי תאנים" הגמ' מבררת מה היא דעת ר"ש בן יהודה כשאכלה סמדר, וגם מבארת שנחלקו תנאים בענין כחש גופנא.
- ז. "אמר אב"י, הני תנאי ור' שמעון בן יהודה אמרו דבר אחד" דהיינו ששלשתם סוברים שמנכים מתשלום נזקין את מה שחסך הניזק מחמת הנזק.
- ח. "רב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע, עבוד עובדא כוותיה דרב נחמן בששים" הגמ' פוסקת הלכה בענין אדם שהזיק, שנחלקו בזה לעיל (אות ד')
- ט. "אליעזר זעירא הוה סיים מסאני אוכמי" הגמ' מביאה מעשה שבו דנו איך שמין כשאדם הזיק פירות שאינם גמורים.

בבא קמא דף נ"ט ע"ב

שנינו במשנתנו, "ר' שמעון אומר, אכלה פירות גמורים, משלמת פירות גמורים, אם סאה סאה, אם סאתיים סאתיים" שואלת הגמ', מאי טעמא דר' שמעון ששמין אותם בפני עצמם, והרי למדנו ששמין אגב שדה אחר.

משיבה הגמ', שר' שמעון סובר דהא דאמר רחמנא "ובער בשדה אחר" שזה מלמד ששמין על גב השדה הני מילי, מידי דצריך לשדה, דהיינו פירות שאינם גמורים

משא"כ הני (פירות גמורים), כיון דלא צריכי לשדה, בעינייהו (בפני עצמן) בעי שלומי, ולא אגב השדה סכס, אכלה פירות גמורים, האם שמין אגב השדה:

לפי תנא קמא _____ ומנליה _____

לפי ר' שמעון _____ ועל אלו פירות נאמר ששמין אגב השדה _____

אמר רב הונא בר חייא א"ר ירמיה בר אבא, דן רב בענין כתובה, כר' מאיר

ופסק הלכתא בענין אכלה פירות גמורים, כר' שמעון דמשנתנו

באר: "דך" (רש"י) _____ "פסק הלכתא" (רש"י) _____

מדוע הביא כאן רב הונא בר חייא מה שדן רב בענין כתובה (שיטמ"ק) _____

הקדמה: א. אדם הנושא אשה מתחייב בשטר כתובה לאשתו שאם ימות או יגרשנה, ישלם לה סכום מסוים.

ב. יתד שדה לאשתו שממנו תגבה כתובתה (שדה המיוחדת לכתובה), אין הבעל יכול למוכרו בלי הסכמתה.

ומבאר רב הונא בר חייא את דבריו

דן רב כר' מאיר, דתניא, כתב הבעל לראשון (ללוקח ראשון), שטר מכירה על שדה המיוחדת לכתובתה*,

ולא חתמה לו, דהיינו שלא הסכימה למכירה, ולכן נתבטל המקח,

לאחמ"כ חזר הבעל ומכר אותו שדה עצמו* לשני (ללוקח שני), וחתמה לו שהיא מסכימה למכירה,

הדין הוא: שאם אח"כ מת הבעל או גירשה ולא נשאר לה מהיכן לגבות את כתובתה, אבדה כתובתה, דברי רבי מאיר,

ר' יהודה אומר, שיכולה היא שתאמר מה שחתמתי על השטר הוא רק משום דנחת רוח עשיתי לבעלי, אך לא הסכמתי

למכירה, אתם מה לכם עלי, ולכן יכולה לגבות כתובתה משדה זה.

*שים לב: כך פירש רש"י בסוגייתנו, ובמסכת כתובות פירש באופן אחר.

סיכום דין "כתב לראשון ולא חתמה לו, לשני וחתמה לו" ואח"כ מת הבעל או גירשה

ולכן האם יכולה לגבות כתובתה משדה זה	מדוע	האם מוכח שהסכימה למכירה ממה שחתמה לשני ולא לראשון	
	רש"י		לפי ר' מאיר
		ממה שחתמה לשני	לפי ר' יהודה
		ממה שלא חתמה לראשון	
	שיטמ"ק, בשם הר"י		

ופסק הלכתא כר' שמעון, כי הא דתנן, ר"ש אומר, אכלה פירות גמורין, משלמת פירות גמורין, וכו'

סכס, באיזה דין עשה רב כר' מאיר _____

ובאיזה הלכה פסק כר' שמעון _____

סיכום המשנה "הכונס צאן לדיר"

על פי דברי הגמ' בבא קמא דף ג"ה: - ג"ט:

הכונס צאן לדיר, באיזה מזיק מיירי משנתנו _____
ואיך מוכח כן _____
ונעל בפניה כראוי, מה נחשב שמירה כראוי _____
ויצאה והזיקה, פטור, מדוע פטור (רש"י) _____
לא נעל בפניה כראוי, ויצאה והזיקה, חייב, מה נחשב שמירה שלא כראוי _____
מי התנא דמשנתנו: לפי ר' מני בר פטיש _____
לפי הדיחוי _____ לפי רבה _____
נפרצה בלילה, או שפרצוה ליסטים, ויצאה והזיקה, פטור
"נפרצה בלילה" באיזה כותל מיירי _____ ואיך מיירי שיצאה _____
ומה החידוש שפטור (תוס'): ב"נפרצה בלילה" א. _____ ב. _____
ב"נפרצה ליסטים" _____

הוציאוה ליסטים ליסטים חייבין

ומה החידוש	האם קנו אותה	איך מיירי שהוציאוה	
			לפי תירוצ' א'
			לפי אביי ור' יוסף

הניחה בחמה, או שמסרה לחש"ו, ויצאה והזיקה, חייב
"הניחה בחמה" באיזה כותל מיירי _____ ואיך מיירי שנפל הכותל _____
ומה הטעם שהוא חייב _____
ומדוע הוא חייב כשמסרה לחש"ו _____
מסרה לרועה, נכנס הרועה תחתיו
מי מיירי שמסרה _____ ומה ההכרח לומר כן _____
לאיזה רועה מיירי שמסרה: _____
למ"ד שומר שמסר לשומר פטור _____ למ"ד חייב _____
ולגבי מה נכנס הרועה תחתיו (רש"י) _____

המשך ביאור המשנה על פי דברי הגמ'

נפלה לגינה, האם נפלה באונס או בפשיעה _____
 והיכי נפלה, לרב כהנא _____ לרבא _____
 ונהנית, באיזו הנאה מיירי: א. _____ ב. _____
 משלמת מה שנהנית, ומה אינה משלמת (רש"י) _____ ומדוע _____
 ומה החידוש שחייב בנחבטה _____

נפלה לגינה באונס ואכלה, מתי משלמת מה שנהנית, ומתי מה שהזיקה

ומדוע	מתי משלמת מה שהזיקה	מתי משלמת מה שנהנית	
			לרב כהנא
			לר' יוחנן

ירדה כדרכה והזיקה, משלמת מה שהזיקה, מדוע _____

"ירדה כדרכה והזיקה במי לידה"

ומדוע	מה הדין	
		למ"ד תחלתו בפשיעה וסופו באונס חייב
		למ"ד תחלתו בפשיעה וסופו באונס פטור

כיצד משלמת מה שהזיקה, שמין בית סאה באותה שדה וכו'

מני"ל שאין שמין הערוגה בפני עצמה _____

וכיצד שמין את ה"בית סאה": לפי ר' יוסי ב"ר חנינא _____

לפי ר' ינאי _____ לפי חזקיה _____

ר' שמעון אומר, אכלה פירות גמורים משלמת פירות גמורים וכו'

פרש מה הם "פירות גמורים" (רש"י) _____

לפי ר' שמעון מתי שמין אגב השדה (רש"י) _____

ומה משלם כשאכלה פירות גמורים _____ ומי פסק כן להלכה _____

בס"ד

בבא קמא דף נ"ט ע"ב

מתנ"י המגדיש (העושה גדיש) **בתוך שדה חבירו שלא ברשות**
ואכלתן בהמתו של בעל השדה, **פטור** בעל השדה מלשלם על התבואה
ואם הוזקה בהמתו של בעל השדה **בהן** (בגדיש), כגון שהוחלקה בהן, **בעל הגדיש חייב**.
ואם הגדיש בתוך שדה חבירו **ברשות**
ואכלתן בהמתו של בעל השדה, **בעל השדה חייב** לשלם לבעל הגדיש.

סיכום דיני המשנה

ואם הגדיש ברשות ואכלתן בהמתו של בעל השדה	המגדיש בתוך שדה חבירו שלא ברשות		
	ואם הוזקה בהן	ואכלתן בהמתו של בעל השדה	
			מי המזיק
			מי הניזק
			מה הדין
			והטעם

המשך בבא קמא דף נ"ט ע"ב

הקדמה לדברי הגמ':

במשנה בדף מ"ז נחלקו תנאים אם הכניס פירותיו לחצר בעל הבית ברשות, ואכלתן בהמתו של בעה"ב, שלדעת רבנן בעל הבית חייב (כמו במשנתנו) ולדעת רבי "אינו חייב עד שיקבל עליו בעל הבית לשמור".

סיכום מחלוקת רבנן ורבי בענין הכניס פירותיו לחצר בעל הבית ברשות

ולכן מה דינו אם אכלתן בהמתו	האם בעל הבית נעשה שומר עליהם	
		לפי רבנן
		לפי רבי

גמ' שואלת הגמ', **לימא תנן** במשנתנו **דלא כרבי**, לאיזה דין במשנתנו הכוונה _____

דאי כרבי, האמר במשנה לעיל דף מז: "אינו חייב עד שיקבל עליו בעל הבית בפירוש לשמור"

אמר רב פפא, לעולם אפשר לומר דמשנתנו היא אפילו כרבי, והכא **בנטר בי דרי עסקינן**

פרש "נטר בי דרי" (רש"י) _____ ואיפה איירי כן _____

דכיון דאמר ליה בעל השדה (נטר בי דרי) **עייל וגדוש**, הרי כאילו אמר לו **עייל ואנטר לך הוא**

מדוע _____

ובזה מודה רבי שהדין הוא _____

לפי זה, מה יסבור תנא דמשנתנו, בבעל שדה סתם שאינו שומר הגרנות _____

סכס, באיזה בעל השדה איירי משנתנו, אם המשנה היא :

אליבא דרבנן _____ אליבא דרבי _____

סיכום שקו"ט דגמ' האם משנתנו היא אליבא דרבי או לא

לפי מה שתירץ רב פפא		"לימא תנן דלא כרבי"		
ולכן כשלא קיבל בעה"ב לשמור האם הוא חייב	באיזה בעל שדה מיירי	מאלו מילים הוא זאת	כשלא קיבל בעה"ב לשמור האם הוא חייב	
				לפי משנתנו
				לפי רבי במשנה דף מ"ז

בבא קמא דף נ"ט ע"ב - ס' ע"א

מתנני' השולח את הבערה (אש) ביד חרש שוטה וקטן והדליקו בזה גדיש של אחרים
פטור השולח בדיני אדם וחייב בדיני שמים, אבל אם שלח את הבערה ביד פקה, הפקה חייב

סיכום דין השולח את הבערה

דין השליח	דין המשלח	
		ביד חש"ו
		ביד פקה

אחד הביא את האור, ואחד הביא אח"כ את העצים, המביא את העצים חייב

אחד הביא את העצים, ואחד הביא אח"כ את האור, המביא את האור חייב

לאחר שבא השני וצירף האש עם העצים בא אחר וליבה, המלבה חייב ובעל האש והעצים פטורין (רשב"א)

אבל אם ליבתה הרוח, כולן פטורין, מה הטעם שבכל המקרים, הראשונים פטורין (רש"י)

סיכום בענין אש שנעשית בסיוע אחר

מי פטור/פטורים	מי חייב	
		אחד הביא את האור ואחד הביא את העצים
		אחד הביא את העצים ואחד הביא את האור
		בא אחר וליבה
	*****	ליבתה הרוח

המשך בבא קמא דף נ"ט ע"ב - ס' ע"א

גמ' אמר ריש לקיש משמיה דחזקיה, לא שנו, שמה _____
 האם "לא שנו" קאי על "פטור בדיני אדם" או על "חייב בדיני שמים" _____
 אלא במקרה שמסור לו גחלת וליבה אותה החש"ו, שאז פטור המשלח בדיני אדם, הואיל והגחלת אינה מוכנה להזיק כמות שהיא, והחש"ו הם שעשו אותה למזיק
 אבל במקרה שמסור לו שלהבת, חייב, מי חייב _____
 מאי טעמא, משום שמעשיו של המשלח קא גרמו לו, את מה הם גרמו _____
 ומדוע ההיזק נחשב מעשיו (לעיל ט:): _____
 ור' יוחנן אמר, אפילו במקרה שמסור לו שלהבת נמי פטור המשלח בדיני אדם
 מאי טעמא, משום דצבתא דחרש גרמה לו, פרש (רש"י דף ט:): _____
 ולכן מי נחשב המזיק _____
 ולא מחייב המשלח לפי ר' יוחנן, עד שימסור לו גוזא, סלתא, שרגא
 פרש "גוזא" (רש"י) _____ "סלתא" (רש"י) _____ "שרגא" _____
 דהווא, ודאי מעשה ידיה גרמו, ולכן מי נחשב המזיק _____
 סכס "השולח את הבערה" באיזה אש מיירי: לפי ריש לקיש _____ לפי ר' יוחנן _____

סיכום דין השולח את הבערה ביד חש"ו

כשמסור לו גוזא סלתא שרגא	כשמסור לו שלהבת	כשמסור לו גחלת	
			לפי ריש לקיש
			לפי ר' יוחנן

שנינו במשנתנו, "שלח ביד פקח, הפקח חייב וכו' בא אחר וליבה, המלכה חייב"

על מה ששנינו "בא אחר וליבה וכו'" אמר רב נחמן בר יצחק

מאן דתני ליבה לא משתבש, באיזה פסוק מצאנו לשון ליבוי ביחס לאש _____

ומאן דתני ניבה לא משתבש, באיזה פסוק מצאנו לשון זה _____

מה הפירוש "ניב" (רש"י) _____

ומה השייכות של זה להבערת אש _____

בבא קמא דף ס' ע"א

שנינו במשנתנו, "לבתה הרוח, כולן פטורין", תנו רבנן, ליבה הוא את האש, ולבתה גם הרוח
אם יש בלבוי לבד כדי ללבוותה חייב, ואם לאו, שאין בליבוי כדי ללבוותה אלא בסיוע הרוח, פטור
 מקשה הגמ', אמאי, ליהוי כזורה בשבת ורוח מסייעתו, שחייב עליה משום מלאכה

מה היא מלאכת זורה _____

האם המלאכה יכולה להעשות בלי הרוח _____ ואעפ"כ האם זה נחשב מעשה של הזורה _____

לפי זה על איזה דין בברייתא קשה _____

שמה צריך להיות הדין _____ ומדוע _____

אמר אביי לתרץ את הקושיא, הכא בברייתא במאי עסקינן, כגון שליבה הוא מצד אחד, ולבתו הרוח מצד אחר

מדוע באופן זה אינו חייב על ליבוי (רש"י) _____

רבא אמר, דהברייתא איירי כגון שליבה ברוח מצויה, ולבתו הרוח ברוח שאינה מצויה

מתי באה הרוח שאינה מצויה (רש"י) _____

מדוע באופן זה אינו חייב על מה שסייעתו הרוח (שם) _____

ומה יהיה הדין אם כשהתחיל ללבות כבר היתה רוח שאינה מצויה _____

רבי זירא אמר, דהברייתא איירי כגון דצמרה צמורי, פרש "צמרה צמורי" (רש"י) _____

מדוע באופן זה אינו חייב (שם) _____

סכס, לפי שלושת התירוצים עד כאן, האם הקושיא מתורצת ע"י אוקימתא _____

לפי תירוצים אלו, מה יהיה הדין בליבה באופן רגיל וליבתה עמו רוח מצויה מאותו צד _____

רב אשי אמר, שאין להקשות מדין זורה, משום דכי אמרינן זורה ורוח מסייעתו שהוא חייב, אע"פ שנעשה גם ע"י הרוח

הני מילי לענין שבת, משום דמלאכת מחשבת אסרה תורה, מדוע זורה נחשב מלאכת מחשבת (רש"י) _____

אבל הכא לענין נזקין, גרמא בעלמא הוא, וגרמא בנזקין פטור

לפי רב אשי כשעשה מעשה בסיוע הרוח האם נחשב כאילו עשה בעצמו _____

ולכן מה דינו לענין נזקין _____ וא"כ מדוע לענין שבת הוא כן חייב _____

ביאור דברי הברייתא "ואם לאו (שאינן בליבוי כדי ללבוות) פטור"

עשה מעשה בסיוע הרוח האם זה נחשב מעשה ידיה	ליבה ממש וליבתה רוח מצויה מאותו צד מה הדין לגבי נזקין	מדוע בזורה ורוח מסייעתו הוא כן חייב	ומה הטעם שהוא פטור	באיזה אופן איירי הברייתא	
					לפי אביי
					לפי רבא
					לפי ר' זירא
				כפול לפי אוקימתא	לפי רב אשי

בבא קמא דף ס' ע"א

מתנני' השולח את הבערה, דהיינו, שהדליק אש ברשותו ולא שמרה והלכה ואכלה (שרפה) עצים או אבנים או עפר, חייב איזה נזק נגרם לעפר (רש"י).

שנאמר "כי תצא אש ומצאה קוצים ונאכל גדיש או הקמה או השדה, שלם המבעיר את הבערה" מאיזו מילה בפסוק לומדים שחייב גם על נזקי אבנים או עפר

גמ' אמר רבא, למה לי דכתב רחמנא בפסוק "כי תצא אש וגו'" ד' סוגי דברים שניזוקו, והם: קוצים, גדיש, קמה, ושדה מפרש רבא, צריכי, דאי כתב רחמנא רק "קוצים", הוה אמינא, קוצים הוא דחייב רחמנא, משום דשכיח אש גבייהו, דהיינו שאין בני אדם נוהרים בהם שלא ישרפו, מדוע (רש"י).

ושכיח דפשע, ולכן תולין שאיך נשרפו הקוצים (שם) אבל גדיש, דלא שכיח אש גבייהו, ולא שכיח דפשע, לכן תולין שאיך נשרף הגדיש (רש"י) אימא לא, מה לא ולכן מה הוצרכה התורה לכתוב

ואי כתב רחמנא רק "גדיש", הוה אמינא, גדיש הוא דחייב רחמנא, משום דהפסד מרובה הוא אבל קוצים דהפסד מועט, אימא לא יתחייב, הואיל ולא הזיק בידים אלא שהדליק בתוך שלו והאש יצאה מעצמה, ולכן הוה אמינא דבהפסד מועט לא בעי להזהר כל כך. (ים של שלמה סימן כ"ה) ולכן מה הוצרכה התורה לכתוב

סיכום הצריכותא ד"קוצים" ו"גדיש"

מה הסברא לומר שיהא פטור	מה הסברא לומר שחייב רק	
		בקוצים
		בגדיש

ביאור המשך הפסוק: "קמה" למה לי, פירוש, מה זה בא ללמדנו

מה קמה בגלוי, אף כל דבר שניזוק באש, חייב עליו רק אם היה בגלוי, לפי"ז על מה הוא פטור באש שואלת הגמ', ולר' יהודה דמחייב אנזקי טמון באש, "קמה" למה לי (למה הוצרכה התורה לכותבה)

משיבה הגמ', שלר' יהודה, "קמה" בא לרבות כל בעלי קומה, מי הם בעלי קומה (רש"י) מה הצד לומר שיהיה פטור על "בעלי קומה" (ראב"ד)

שואלת הגמ', ורבנן, שלומדים מ"קמה" לפטור טמון באש, לרבות כל בעלי קומה מנא להו משיבה הגמ', נפקא להו מ"או הקמה", מאיזו מילה זה נלמד

שואלת הגמ', ור' יהודה, מה הוא לומד מ"או הקמה"

משיבה הגמ', "או" מיבעי ליה לר' יהודה לחלק, ומה היינו אומרים אם לא היה כתוב "או" שואלת הגמ', ורבנן שלומדים מ"או" לרבות כל בעלי קומה, לחלק מנא להו

משיבה הגמ', נפקא להו לחלק, מ"או השדה"

שואלת הגמ', ור' יהודה מה הוא לומד מ"או השדה"

משיבה הגמ', ש"או השדה" לא נכתב לדרשה, אלא איידי דכתב רחמנא "או הקמה", כתב נמי "או השדה"

המשך בבא קמא דף ס' ע"א

סיכום השקו"ט לפרש מה לומדים מהפסוק "או הקמה או השדה"

מה משיבה הגמ'	באר את השאלה	
		ולר' יהודה דמחייב אנזקי טמון באש וכו'
		ורבנן וכו'
		ור' יהודה
		ורבנן וכו'
		ור' יהודה

ביאור המשך הפסוק:

"שְׂדֵה" למה לי, לאתויי לחכה נירו וסכסכה אנניו דאע"פ שאינם ראויים לאש, חייב עליהם

פרש "נירו" (רש"י)

מקשה הגמ', **ולכתוב רחמנא** רק **"שְׂדֵה" ולא בעי הנך, מי הם "הנך"**

איך אפשר ללמוד מ"שדה" את כל הדברים האחרים

הערה: לכאורה קשה, הרי "קְמָה" נצרך לאפוקי טמון לפי רבנן, עיין פנ"י.

מתרצת הגמ', צריכא, דאי כתב רחמנא רק **"שְׂדֵה" הוה אמינא מה שבשדה**

מה הכונה "מה שבשדה" (רש"י)

אין, מה כן

אבל **מידי אחרינא, איזה דבר (שם)** _____ **לא, מה לא**

קמ"ל, מה משמיע לנו הפסוק _____

ואיך (שם) _____

סיכום מה לומדים מהפסוק "או הקמה או השדה" שים לב: הדרשות בגמ' אינם מסודרות לפי סדר הפסוק

לפי ר' יהודה	לפי חכמים	הפסוק
		או
		הקמה
		או
		השדה

בס"ד

בבא קמא דף ס' ע"א - ע"ב

אמר ר' שמואל בר נחמני א"ר יונתן, אין פורענות באה לעולם, אלא בזמן שהרשעים בעולם ואינה מתחלת (הפורענות) אלא מן הצדיקים תחלה

שנאמר "כִּי תֵצֵא אֶשׁ וּמִצָּאָה קוֹצִים", אימתי אש יוצאה, פירוש, מתי פורענות באה לעולם, בזמן שקוצים מצוין לה על מי מרמוז "קוצים" _____

ומה הפירוש "בזמן שקוצים מצוין לה" _____

ואינה מתחלת אלא מן הצדיקים תחלה, שנאמר "וְנֹאכַל גְּדִישׁ", על מי מרמוז "גדיש" _____

וממה שנאכל גדיש בלשון עתיד לא נאמר, אלא ונאכל גדיש בלשון עבר

משמע שנאכל גדיש כבר, לפני מה _____

הגמ' מביאה עוד דרשה בענין זה, שאין הפורענות מתחלת אלא מן הצדיקים.

תאני רב יוסף, מאי דכתיב "וְאַתֶּם לֹא תֵצְאוּ אִישׁ מִפֶּתַח בֵּיתוֹ עַד בֶּקֶר", על איזו לילה נאמר ציווי זה _____

הטעם שבנ"י נצטוו שלא לצאת הוא, דכיון שניתן רשות למשחית להשחית, אינו מבחין בין צדיקים לרשעים

ולא עוד, אלא שמתחיל להשחית מן הצדיקים תחלה, שנאמר "וְהִכְרַתִּי מִמֶּנּוּ צְדִיק וְרָשָׁע"

באר את ההוכחה (מהרש"א) _____

בכי רב יוסף ואמר, כולי האי נמי לאין דומין, פרש "לאין" (רש"י) _____

על מי אמר רב יוסף שהם חשובים להבל (שם) _____

ואיך רואים שהם נחשבים כך (שם) _____

אמר ליה אביי לרב יוסף, טיבותא הוא לגבייהו, דכתיב "כִּי מִפְּנֵי (קודם) הָרָעָה העתידה לבא נֶאֱסַף הַצְּדִיק"

באר מה היא הטובה לצדיקים בזה שהם קודמים לפורענות (רש"י) _____

הגמ' מביאה דרשות נוספות על הפסוק "וְאַתֶּם לֹא תֵצְאוּ אִישׁ מִפֶּתַח בֵּיתוֹ עַד בֶּקֶר"

אמר רב יהודה אמר רב, לעולם יכנס אדם בכי טוב, ויצא בכי טוב

שנאמר "וְאַתֶּם לֹא תֵצְאוּ אִישׁ מִפֶּתַח בֵּיתוֹ עַד בֶּקֶר"

מהו "כי טוב" (רש"י) _____ באיזה פסוק מצאנו שנקרא כן (שם) _____

פרש: "יכנס אדם בכי טוב" (שם) _____ "ויצא בכי טוב" (שם) _____

ומפני מה יעשה כן (שם) _____

המשך בבא קמא דף ס' ע"א - ע"ב

תנו רבנן, בזמן שיש דְּבָר בעיר, כנס רגליך כדי להנצל מן הדבר, פרש "כנס רגליך" _____
 שנאמר "וְאַתֶּם לֹא תִצְאוּ אִישׁ מִפֶּתַח בֵּיתוֹ עַד בֹּקֶר"
 ואומר, "לֵךְ עִמִּי בֹא בַחֲדָרֶיךָ וְסֹגֵר דְלֶתֶיךָ בְּעֵדֶךָ חֲבִי (מלשון מחבוא ומסתור) כְּמַעֲט רָגַע עַד יַעֲבֹר זָעַם"
 ואומר, "מִחוּץ תִּשְׁכַּל חֶרֶב", חרבו של מי (רש"י) _____ "וּמִחֲדָרִים אֵימָה", אימה ממה (רש"י) _____
 שואלת הגמ', מאי ואומר, באר את השאלה _____
 משיבה הגמ', וכי תימא, שמהפסוק "וְאַתֶּם לֹא תִצְאוּ אִישׁ מִפֶּתַח בֵּיתוֹ עַד בֹּקֶר" לומדים דהני מילי שיכנס לביתו
 דוקא בליליא, אבל ביממא לא צריך להיכנס לביתו, מדוע הייתי אומר שדוקא בלילה _____
 וכדי שלא תאמר כן, תא שמע, "לֵךְ עִמִּי בֹא בַחֲדָרֶיךָ וְסֹגֵר דְלֶתֶיךָ", עד יַעֲבֹר זָעַם"
 וכי תימא, שמפסוקים אלו לומדים, דהני מילי, שמה _____
 [היכא] דליכא אימא מגואי, פרש _____
 אבל היכא דאיכא אימא מגואי, היינו אומרים כי נפיק יתיב ביני אינשי בצוותא בעלמא טפי מעלי
 באר _____
 וכדי שלא תאמר כן, תא שמע, "מִחוּץ תִּשְׁכַּל חֶרֶב וּמִחֲדָרִים אֵימָה"
 דמשמע דאף על גב דמחדרים יש אימה, מכל מקום כנס רגליך משום שבחוץ גרוע יותר, שהרי מחוץ תשכל חרב.

סיכום מדוע הוצרך התנא להביא את הגי' פסוקים

אילו היה מביא רק הפסוק	מה היינו אומרים	מדוע היינו אומרים כן	ולכן איזה פסוק הוצרך להביא	איך משמע מהפסוק
"וְאַתֶּם לֹא תִצְאוּ אִישׁ מִפֶּתַח בֵּיתוֹ עַד בֹּקֶר"				אפילו ביום
"לֵךְ עִמִּי בֹא בַחֲדָרֶיךָ וְסֹגֵר דְלֶתֶיךָ בְּעֵדֶךָ"				אפילו כשיש אימה מגואי

סכס, מה הם הדרשות על הפסוק "וְאַתֶּם לֹא תִצְאוּ אִישׁ מִפֶּתַח בֵּיתוֹ עַד בֹּקֶר" המובאים בסוגייתנו:

_____ דתני רב יוסף
 _____ דאמר רב יהודה אמר רב
 _____ דתני בברייתא ד"תנו רבנן וכו'"
 _____ רבא, בעידן רתחא (בעת הכעס), לאיזה זמן הכוונה (רש"י)
 _____ הוי סכר כוי, פרש: "סכר" (רש"י) _____ "כוי" (שם)

ולמד זאת מהא דכתיב "כִּי עָלָה מִן הַחַלּוֹנִים בָּא בְּאַרְמְנוֹתֵינוּ", פירוש, שהמות בא בארמנותינו דרך החלון.

המשך בבא קמא דף ס' ע"א - ע"ב

תנו רבנן, בזמן שיש רעב בעיר, פזר רגליך למקום שיש שם מזון, פרש "פזר רגליך" _____
 שנאמר "וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ וַיֵּרֶד אֲבָרָם מִצֻּרֵימָה [לְגוֹר] (ויגד) שָׁם"
 ואומר, "וְאֶרְבֶּעָה אֲנָשִׁים הָיוּ מִצֻּרְעֵים וַיֵּשְׁבוּ פֶתַח הַשָּׁעַר (בזמן הרעב הגדול שהיה בימי אלישע) וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ מָה אֲנַחְנוּ יֹשְׁבֵים
 פֶּה עַד מָתְנֵינוּ (עד שנמות ברעב), אִם אֲמַרְנוּ נָבוֹא הָעִיר וְהָרָעַב בְּעִיר וּמָתְנֵנוּ שָׁם, וְאִם יֵשְׁבֵנוּ פֶּה וּמָתְנֵנוּ, וְעַתָּה לָכֵן וְנִפְלָה אֶל
 מַחְנֵה אֲרָם שֶׁשָּׁם יֵשׁ לֶחֶם, אִם יִחְיֵנוּ נִחְיֶה וְאִם יָמִיתְנוּ וּמָתְנוּ" (מלכים ב' פרק ז')

מה מוכיחה הברייתא מהפסוקים הנ"ל _____
 שואלת הגמ', מאי ואומר, משיבה הגמ', וכי תימא, שמהפסוק "וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ וַיֵּרֶד אֲבָרָם מִצֻּרֵימָה"
 יש מקום לומר, דהני מילי, שְׁמָה _____
 דוקא היכא דליכא ספק נפשות, באיזה מקום (רש"י) _____
 אבל היכא דאיכא שם ספק נפשות, לא, מה לא _____
 תא שמע "לָכֵן וְנִפְלָה אֶל מַחְנֵה אֲרָם אִם יִחְיֵנוּ נִחְיֶה וְאִם יָמִיתְנוּ וּמָתְנוּ", מה רואים מפסוק זה _____
 תנו רבנן, בזמן שיש דבר בעיר, אל יהלך אדם באמצע הדרך, אלא היכן יהלך _____
 מפני שמלאך המות מהלך באמצע הדרכים, דכיון דיהבא ליה למלאך המות רשותא להרוג, מסגי להדיא (הולך בגלוי).
 ובזמן שיש שלום בעיר, אל יהלך אדם בצדי דרכים, אלא היכן יהלך _____
 דכיון דלית ליה למלאך המות רשותא להרוג, מחבי חבווי ומסגי (מהלך בהחבא) ומזיק את ההולכים בצדי הדרכים.

סיכום היכן יהלך אדם כשיש דבר/שלום בעיר

בזמן שיש	היכן מהלך מלאך המות	ומדוע	ולכן היכן צריך האדם להלך
דבר בעיר			
שלום בעיר			

תנו רבנן בזמן שיש דבר בעיר אל יכנס אדם יחיד לבית הכנסת, משום שמלאך המות מפקיד שם כליו
 ובאלו בתי כנסת יכול אדם ליכנס א. _____ ב. _____

שאלות סיכום בענין זהירות מפני הסכנה

באיזה זמן יכנס אדם לעיר ויצא מן העיר _____
כשיש דבר בעיר:
 איפה טוב להיות _____ מה עוד עשה רבא _____
 אם אדם בדרך היכן יהלך _____ ומדוע _____
 מדוע לא יכנס אדם יחיד לבית הכנסת בשעת הדבר _____
 ובאיזה בית הכנסת איירי _____
כשיש רעב בעיר:
 מה על האדם לעשות _____
 והאם זה נאמר גם כשיש ספק נפשות במקום שהוא רוצה ללכת שם _____

תנו רבנן, אם כלבים בוכים, סימן הוא שמלאך המות בא לעיר

ואם כלבים משחקים, סימן הוא שאליהו הנביא בא לעיר

והני מילי, שְׁמָה _____

דווקא באופן דלית בהו נקבה, מדוע כשיש ביניהם נקבה אין סימן שאליהו בא לעיר (רש"י) _____

בבא קמא דף ס' ע"ב

יתיב רב אמרי ורב אסי קמיה דרבי יצחק נפחא, מר אמר ליה לימא מר שמעתתא, ומר אמר ליה לימא מר אגדתא

באר: "שמעתתא" _____ "אגדתא" _____

פתח ר' יצחק נפחא למימר אגדתא, ולא שביק ליה מר, (זה שביקש שיאמר שמעתתא, לא נתן לו לומר אגדתא)

פתח למימר שמעתתא, ולא שביק ליה מר (זה שביקש שיאמר אגדתא)

אמר להם, אמשול לכם משל, למה הדבר דומה, לאדם שיש לו שתי נשים, אחת ילדה ואחת זקינה, ילדה

מלקטת לו שערות לבנות, זקינה מלקטת לו שערות שחורות, נמצא קרח מכאן ומכאן

באר את הנמשל _____

אמר להם, אי הכי, אימא לנו מלתא דשויה לתרויכו, פרש (רש"י) _____

איך שייך לומר דבר ששניהם יהיו מרוצים וחפצים בו (שם) _____

ומשום כך ר' יצחק נפחא הקשה להם סתירה בפסוק, שיש עליה שני תירוצים, אחת על פי דברי אגדה ואחת על פי הלכה:

הסתירה היא: נאמר בפסוק "כי תצא אש ומצאה קוצים", 'תצא' מעצמה משמע

ואילו בהמשך הפסוק נאמר "שלם ישלם המבעיר את הבערה" מה משמע מזה _____

סיכום הסתירה, מאיזו מילה משמע: שהאש יצאה מעצמה _____ שהוא הדליק בידיים _____

ישוב הסתירה על פי דברי אגדה הוא:

שהאש מרמזת לשריפת בית מקדשנו, ובא הכתוב לומר שאע"פ שהאש יצאה מעצמה, כלומר שעוונותינו גרמו לזה

מכל מקום, אמר הקב"ה, עלי לשלם את הבערה שהבערתי כאילו הוא הבעיר

שהקב"ה אומר, אני הציתי אש בציון, שנאמר "ויצת אש בציון והאכל יסודותיה"

ואני עתיד לבנותה באש, שנאמר "ואני אהיה לה נאם ה' חומת אש סביב ולכבוד אהיה בתוכה"

סכום, מי גרם לשריפת בית מקדשנו _____ ואיך הבטיח הקב"ה שהוא יתיחס לזה _____

שמעתתא, פירוש, וישוב הסתירה על פי הלכה הוא:

פתח הכתוב בנזקי ממונו, דהיינו, שבעל האש לא הזיק בידיים, אלא ממונו הזיק

איך משמע כך בפסוק (רש"י) _____

וסיים בנזקי גופו, איך משמע שהחשיבו הפסוק כנזקי גופו (רש"י) _____

שינוי הלשון בפסוק בא לומר לך, דהא דאדם חייב על אשו היינו משום שהיא נחשבת כמו חציו ולא משום ממונו.

פרש "אשו משום חציו" (רש"י) _____

את מה הזיק, שבזה יש נפק"מ אם אשו משום ממונו או משום חציו (שם) _____

מה הוא משלם למ"ד "אשו משום ממונו" _____

ומה הוא משלם למ"ד "אשו משום חציו" (רש"י לעיל דף כ"ג. ד"ה לחייבו) _____

ומה אינו משלם אפילו לפי דבריו (שם) _____

ומדוע (שם) _____

סיכום הסתירה בפסוק "כי תצא אש" ו"המבעיר את הבערה" והתירוצים

התירוץ על פי שמעתתא	התירוץ על פי אגדתא	הסתירה: האם משמע שיצאה מעצמה או שהדליק בידיים	
			"כי תצא אש ומצאה קוצים"
			"שלם ישלם המבעיר את הבערה"

בבא קמא דף ס' ע"ב - ס"א ע"א

הגמ' מביאה פסוקים בהם נאמר שדוד המלך ע"ה התאוה לשתות מים מבור בית לחם, ודורשת שהכוונה בזה שביקש לברר אצל הסנהדרין הלכה שנסתפק בה, ודנה מה ההלכה שהסתפק בה.

יא. ואחריו שמא בן אגא הררי, ויאספו פלשתים לחיה, ותהי שם חלקת השדה מלאה עדשים, והעם נס מפני פלשתים: יב. ויתיצב בתוך החלקה ויצילה, ויד את פלשתים ויעש ד' תשועה גדולה: טו. ויתאנה דוד ויאמר, מי ישקני מים מבאר בית לחם אשר בשער: טז. ויבקעו שלשת הגברים במחנה פלשתים, וישאבו מים מבאר בית לחם אשר בשער, וישאו ויבאו אל דוד ולא אבה לשתותם, ויסף אתם לד': (שמואל ב' פרק כג)

יג. הוא היה עם דויד בפס דמים והפלשתים נאספו שם למלחמה ותהי חלקת השדה מלאה שעורים והעם נס מפני פלשתים: יד. ויתיצבו בתוך החלקה ויצילוה ויפו את פלשתים וישע יהודה תשועה גדולה: (דברי הימים א' פרק י"א)

ביאור הפסוקים בספר שמואל ע"פ הדרש:

"ויתאנה דוד", דוד המלך נסתפק באיזו הלכה וביקש לברר אותה

"וילך לברר ההלכה אצל הסנהדרין היושבים בשער בית לחם

"ויבקעו שלשת הגברים במחנה פלשתים" שלשה אנשים גיבורים עברו דרך מחנה פלשתים

"וישאבו מים מבאר בית לחם אשר בשער" והם ביררו אצל סנהדרין מה ההלכה

המשך הפסוק הוא, "וישאבו ויבאו אל דוד, ולא אבה לשתותם, ויסף אתם לה" הביאו התשובה אל דוד והוא לא קיבל אותה

שואלת הגמ', מאי קא מיבעיא ליה, באיזו הלכה הסתפק דוד

אמר רבא אמר רב נחמן, טמון באש קמיבעיא ליה, מה היה המעשה (רש"י)

והסתפק דוד המלך מה ההלכה, אי כרבי יהודה, אי כרבנן שעתידים לחלוק בזה בדורות הבאים

מה הדין בטמון: לפי ר' יהודה (שם) לפי רבנן (שם)

ופשטו ליה מאי דפשטו ליה (ואין ידוע לנו מה פשטו לו הסנהדרין)

רב הונא אמר, שהמעשה שהסתפק דוד היה, שגדישים דשעורים דישאל הו, דהו מטמרי (מתחבאים) פלשתים בהו

על איזה פסוק הסתמך רב הונא לומר שהגדישים היו של שעורים (רש"י)

וקא מיבעיא ליה, מהו להציל עצמו בממון חבירו, איך רצה דוד להציל עצמו ע"י ממון חבירו

והסנהדרין שלחו ליה, שהדין הוא שאסור להציל עצמו בממון חבירו

אבל אתה מלך אתה, [ומלך] פורץ גדר של אחרים לעשות לו דרך ואין מוחין בידו

לפי זה האם התירו לדוד לשרוף את הגדישים

המשך בבא קמא דף ס' ע"ב - ס"א ע"א

ורבנן ואיתימא רבה בר מרי אמרו, שהמעשה היה, שגדישים דשעורין דישראל הוו, וגדישין דעדשים דפלשתים הוו, וקא מיבעיא להו, מהו ליטול גדישין של שעורין דישראל כדי ליתן לפני בהמתו לאכול (שעורים הם מאכל בהמה) על מנת לשלם במקומם לבעלי השעורין את הגדישין של עדשים דפלשתים והסנהדרין שלחו ליה, כתיב "חבל ישיב רשע גזלה ישלם", פירוש, אף על פי שגזילה משלם, בכל זאת רשע הוא, אבל אתה מלך אתה ומלך פורץ גדר של אחרים לעשות לו דרך ואין מוחין בידו סכס, מה לומדים מהפסוק "חבל ישיב רשע גזלה ישלם" _____
האם התירו לדוד ליטול גדישין של שעורין על מנת לשלם עדשים _____ ומה הדין בסתם אדם _____
סיכום במה הסתפק דוד ותשובת הסנהדרין _____

מה התשובה ששלחו לו הסנהדרין	במה הסתפק דוד	מה היה המקרה	לגבי איזה עניין הייתה השאלה
			לפי רבא אמור רב נחמן
			לפי רב הונא
			לפי רבנן ואיתימא רבה בר מרי

מקשה הגמ', בשלמא למאן דאמר שהספק של דוד היה אם מותר לאחלופי גדישים של שעורים תמורת עדשים היינו דכתיב חד קרא "ותהי שם חלקת השדה מלאה עדשים", באיזה ספר כתיב (רש"י) _____
וכתיב חד קרא "ותהי חלקת השדה מלאה שעורים" באיזה ספר כתיב (רש"י) _____
מדוע למ"ד לאחלופי ניחא _____

אלא למ"ד שהספק היה אם מותר למקלי (לשורף) את הגדישים של ישראל שנתחבאו בהם הפלישתים מאי איבעיא להו (למה הוצרכו) להני תרי קראי, באר את הקושיא _____
מתרצת הגמ', מאן דאמר למקלי אמר לך, דהו נמי גדישים דעדשים דישראל, דהו מיטמרו בהו פלשתים לפי זה באלו גדישין התחבאו הפלשתים _____ ושל מי היו הגדישין _____

מקשה הגמ', בשלמא למ"ד שהספק היה אם מותר למקלי, היינו דכתיב "ויתיצב בתוך החלקה ויצילקה" איך הציל את הגדישין (רש"י) _____

אלא למ"ד שהספק היה אם מותר לאחלופי, מאי "ויצילקה", הרי גם אם היו מאכילים את השעורים, הרי דוד היה משלם אותם מתרצת הגמ', מאן דאמר לאחלופי, ההצלה היתה דלא שבק להו לאחלופי מה היתה ההצלה בגדישין דשעורים של ישראל (תוס') _____
ולמי היתה ההצלה בגדישין דעדשים של הפלשתים (סם) _____

המשך בבא קמא דף ס' ע"ב - ס"א ע"א

מקשה הגמ', בשלמא למ"ד הני תרתי, אלו שתי שיטות _____

היינו דכתיב תרי קראי, אלו שני פסוקים _____

אלא למ"ד טמון באש קמיבעיא ליה, מאי איבעי ליה קראי _____

מדוע לא הוצרכו _____

מתרצת הגמ', מאן דאמר טמון קא מיבעיא ליה אמר לך, טמון וחדא מהנך גם כן קמיבעיא ליה _____

לפי זה, כמה ספיקות היו לדוד _____ ומה הן _____

מקשה הגמ', בשלמא למ"ד הני תרתי (למקלי, לאחלופי), היינו דכתיב "ולא אָבָה דָּוִד לְשִׁתּוֹתָם" שלא קיבל ההיתר _____

משום דאמר, כיון דאיכא איסורא אצל כל אדם, לא ניחא לי להיות מלך פורץ גדר _____

אלא למ"ד טמון באש קא מבעיא ליה, מכדי גמרא הוא דשלחו ליה, פרש "גמרא" (רש"י) _____

אם כן מאי "לא אָבָה דָּוִד לְשִׁתּוֹתָם" באר את הקושיא _____

מדוע א"א לתרץ שמה שלא רצה לקבל את דבריהם קאי על הספק השני ששאל (תוס') _____

מתרצת הגמ', למאן דאמר טמון, כוונת הפסוק "ולא אָבָה לְשִׁתּוֹתָם" הוא, דלא אמרינהו משמייהו דשלושת הגיבורים _____

משום שאמר דוד, כך מקובלני מבית דינו של שמואל הרמתי (שמואל הנביא) _____

שכל המוסר עצמו למות על דברי תורה, אין אומרים דבר הלכה משמו _____

מה המעשה של מסירות נפש שעשו שלשת הגיבורים _____

לפי תירוץ זה האם דוד קבל את הפסק של הסנהדרין לגבי טמון _____

א"כ מה כוונת הפסוק "ולא אָבָה לְשִׁתּוֹתָם" _____

בהמשך הפסוק כתוב, "וַיִּסַּף אוֹתָם לֵה" _____

בשלמא למ"ד הני תרתי (למקלי ולאחלופי), הסוברים שדוד לא רצה לנהוג כמו שהקילו לו הסנהדרין _____

מובן מה שכתוב "וַיִּסַּף אוֹתָם לֵה", דהיינו שמה שלא רצה לסמוך על ההיתר שנתנו לו, נחשב לו כאילו נסך אותם לה' _____

משום דעבד לשם שמים, מה הוא עשה לשם שמים _____

ומדוע החמיר דוד על עצמו (רש"י) _____

אלא למ"ד טמון באש, דלפי דבריו איך פירשנו לעיל "ולא אָבָה לְשִׁתּוֹתָם" _____

א"כ מאי "וַיִּסַּף אוֹתָם לֵה", באר הקושיא _____

מתרצת הגמ', דאמרינהו להלכות אלו משמא דגמרא, באר "משמא דגמרא" _____

המשך בבא קמא דף ס' ע"ב - ס"א ע"א

סיכום שקו"ט דגמ' בביאור השיטות בענין הספיקות של דוד

התירוץ	אלא למאן דאמר על איזה מ"ד קשה, ומה הקושיא	בשלמא למאן דאמר לפי איזה מ"ד ניחא, ומדוע	
			היינו דכתיב חד קרא וכו' מלאה עדשים וכתיב חד קרא מלאה שעורין
			היינו דכתיב "ויתיצב בתוך החלקה ויצילה"
			היינו דכתיב תרי קראי
			היינו דכתיב "ולא אבה דוד לשתותם"
			"ויסך אותם לה"

סיכום במה הסתפק דוד וביאור הפסוקים לפי כל השיטות

לפי רבנן ואיתימא רבה בר מרי	לפי רב הונא	לפי רבא אמר רב נחמן	
			במה הסתפק דוד
			מה השיבו לו הסנהדרין
			מדוע הוצרך לכתוב שהיה שדה של עדשים וגם שדה של שעורים
		הפסוקים שמדברין בענין הלוישים אינן קשורים לספק של א"א אלא הספק השני תלמי מה היה הספק	של מי היו הגדישים של העדשים ושל מי הגדישים של השעורים
			כמה ספיקות היו לדוד
		תלמי מה היה הספק השני	"ויוצילה" מה היתה ההצלה
			באר "ולא אבה לשתותם"
			באר "ויסך אותם לה"

בס"ד

בבא קמא דף ס"א ע"א

מתנני הדליק בתוך שלו, **ועברה** האש **גדר** שהוא **גבוה ארבע אמות**, ונכנסה לרשות חבירו, והזיקה שם

או שעברה האש **דרך הרבים**, **או** שעברה **נהר**, **פטור**

כמה הוא רוחב "דרך הרבים" (רש"י) _____ ומנלן (שם) _____

מה הטעם שבכל המקרים הנ"ל המדליק פטור (רמב"ם נוקי ממון פי"ד ה"ב) _____

גמ' מקשה הגמ', **והתניא**, **עברה גדר** שהוא **גבוה ארבע אמות חייב**

ומה הדין בזה לפי מה דתני במשנתנו _____

אמר רב פפא, **תנא דידן** קא חשיב **מלמעלה למטה**, **שש אמות פטור**, **חמש אמות פטור**, **עד ארבע אמות פטור**,

תנא ברא, **מלמטה למעלה** קא חשיב, **שתי אמות חייב**, **שלוש אמות חייב**, **עד ארבע אמות חייב**.

לפי זה מה היא דעת שניהם בדי אמות (רש"י) _____

תירוץ רב פפא על הסתירה

לפי זה מה הדין אם עברה גדר שהוא גבוה					האם הוא סובר עד ועד בכלל או עד ולא עד בכלל	האם הוא מונה מלמעלה או מלמטה	
2 אמות	3 אמות	4 אמות	5 אמות	6 אמות			
***	***						תנא דידן
			***	***			תנא ברא

אמר רבא, עברה גדר שהוא גבוה **ד' אמות שאמרו דפטור**, היינו **אפילו בשדה קוצים**

האם איירי שהדליק בשדה קוצים או שדילגה האש לשדה קוצים (רש"י) _____

ומה החידוש שהוא פטור (שם) _____

אמר רב פפא, **ומשפת קוצים ולמעלה ארבע אמות**

מה קמ"ל רב פפא (תוס') _____

ומה היינו אומרים בלי החידוש של רב פפא _____

המשך בבא קמא דף ס"א ע"א

הגמ' מביאה מחלוקת באיזו אש מיירי משנתנו

אמר רב, לא שנו שהמדליק פטור, אלא בקולחת, פרש "קולחת" (רש"י)

אבל בנכפפת, אפילו עד מאה אמה, חייב

ביאור דברי רב על פי רש"י

מה מקשה תוס' על לשון זו	לפי"ז האם 'לא שנו' קאי על עברה גדר או על דרך הרבים	מה הפירוש "נכפפת"	
*****			ללישנא קמא
			ללישנא בתרא

ושמואל אמר, מתני' איירי בנכפפת, אבל בקולחת אפילו אם עברה גדר כל שהוא, פטור

תניא כוותיה דרב, במה דברים אמורים, שְׁמָה (רש"י)

דווקא בקולחת, אבל בנכפפת ועצים מצויין לה, אפילו עד מאה מיל חייב

וממשיכה הברייתא: עברה נהר או שלולית שהם רחבים שמונה אמות, פטור.

מה מוכיחה הגמ' מברייתא זו:

ל"ק ברש"י (תוס')

ל"ב ברש"י

סכס, באיזה אש איירי משנתנו: לפי רב _____ לפי שמואל _____

סיכום מחלוקת רב ושמואל בדין אש קולחת ונכפפת

בגדר שהוא גבוה ד' אמות או בדרך של ט"ז אמה		בגדר פחות מד' אמות או דרך פחות מט"ז אמה		
באש נכפפת	באש קולחת	באש נכפפת	באש קולחת	
				לפי רב
				לפי שמואל

שנינו במשנתנו, "עברה גדר שהוא גבוה ארבע אמות, או דרך הרבים וכו', פטור"

שואלת הגמ', מאן תנא שסובר שדרך הרבים הוי הפסק לאש, אמר רבא, ר' אליעזר היא

דתנן במשנה הבאה, עד כמה תעבור הדליקה וכו', ר' אליעזר אומר, שש עשרה אמות, כדרך רשות הרבים (פטור)

סכס, מי הוא התנא דמשנתנו _____

שמה הוא סובר _____

משנתנו היא סתם משנה, והלכה כסתם משנה, האם הלכה כמשנתנו (תוס')

ומדוע (שם) _____

המשך בבא קמא דף ס"א ע"א

שנינו במשנתנו, "עברה גדר שהוא גבוה ד' אמות, או דרך הרבים, או נהר, פטור".

רב אמר, נהר ממש, ושמואל אמר, אריתא דדלאי, פרש "אריתא דדלאי" (רש"י) _____
 כמה היא עמוקה (רש"י לעיל דף נ"ע"ב) _____ וכמה היא רחבה (שם) _____
 מבאר הגמ', מאן דאמר נהר ממש, סובר שהוא פטור **אע"ג דליכא מיא**, מדוע (רש"י ותוס') _____
ומאן דאמר אריתא דדלאי, אי אית ביה מיא, אין, אבל לית ביה מיא, לא, מה לא _____

ביאור "נהר" דמשנתנו

מדוע	האם הוא מפסיק כשאין בו מים	מה הפירוש נהר	
			לפי רב
(רש"י ותוס')			
			לפי שמואל

שנינו לעיל בברייתא דתניא כוותיה דרב "עברה נהר או שלולית שהם רחבים שמונה אמות, פטור"

הגמ' מביאה משנה דתנן שנחל ושלולית מפסיקין גם לענין פאה.

תנן התם במסכת פאה, **ואלו מפסיקין לפאה, פרש "מפסיקין לפאה" (רש"י)** _____
הנחל, והשלולית, ודרך היחיד, ודרך הרבים, כמה הוא רוחב: דרך היחיד (רש"י) _____ דרך הרבים _____
 מדוע הוצרך התנא לומר שדרך הרבים מפסקת, הרי זה כ"ש מדרך היחיד (תוס') _____
 שואלת הגמ', **מאי שלולית**

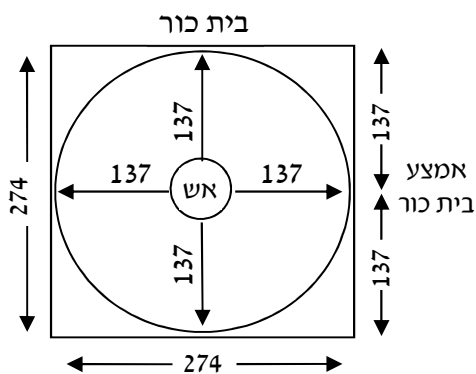
אמר רב יהודה אמר שמואל, מקום שמי גשמים שוללין שם, פרש "שוללין" (רש"י) _____
רב ביבי א"ר יוחנן, ששלולית היא אמת המים שמחלקת שלל לאגפיה, פרש (רש"י) _____
 ומבאר הגמ', **מאן דאמר מקום שמי גשמים שוללין שם, כ"ש אמת המים, שמה** _____
ומאן דאמר אמת המים, סובר שרק היא מפסקת לפאה, אבל מקום שמי גשמים שוללין שם, לא מפסקי
 משום **דהנהו באגני דארעא מקרו, פרש** _____

ביאור שלולית שמפסקת לפאה

מדוע	האם מפסיק	מאי שלולית	
	אמת המים		לפי רב יהודה אמר שמואל
	מקום שמי גשמים שוללין שם		לפי רב ביבי אמר ר' יוחנן

בבא קמא דף ס"א ע"ב

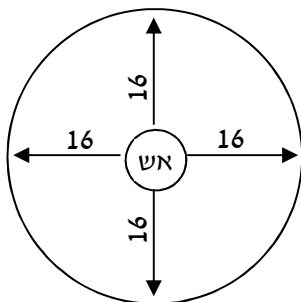
מתנ"י המדליק בתוך שלו ויצאה האש והזיקה במקום אחר, עד כמה תעבור הדליקה, פירוש, מה המרחק שבו האש תעבור ועדיין יהא חייב, דהיינו כמה עליו להרחיק את האש מחבירו כדי שיהיה פטור.

רבי אלעזר בן עזריה אומר, רואין אותו

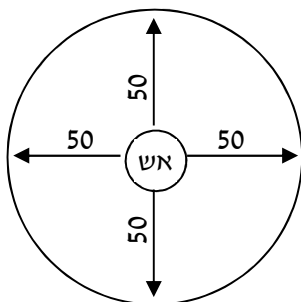
(את האש) כאילו הוא באמצע בית כור

בית כור, היינו שטח שזורעים בו כור זרעים (שלושים סאה), והוא מאתיים שבעים וארבעה על מאתיים שבעים וארבעה אמות בקירוב.

רבי אליעזר אומר, עד ט"ז אמות,

כדרך רשות הרבים

ר' עקיבא אומר, עד חמישים אמה

באיזה אש איירי משנתנו (רש"י) _____ ומה יהיה הדין באש נכפפת (שם) _____

הדליק בתוך של חבירו ועברה האש יותר מהשיעורים הנ"ל, האם גם אז יהיה פטור _____

ומדוע (רא"ש סימן י"ג) _____

האם גם השיעורים שבמשנה הקודמת הם דוקא במדליק בתוך שלו או אפילו הדליק בתוך של חבירו _____

עיין רשב"א ותוס' יו"ט שפירשו מדוע רק במשנתנו אמר התנא "המדליק בתוך שלו" ולא במשנה הקודמת.

ר' שמעון חולק ואומר, נאמר "שְׁלָם יְשָׁלַם הַמְּבַעֵיר אֶת הַבְּעֵרָה" "הַבְּעֵרָה" בא ללמדנו שהכל לפי הדליקה.

המשך בבא קמא דף ס"א ע"ב

גמ' שנינו במשנתנו, ר' שמעון אומר "שְׁלָם יְשָׁלַם הַמְּבַעֵר אֶת הַבְּעֵרָה" הכל לפי הדליקה.

לפי הבנת הגמ' עכשיו, האם לפי ר' שמעון יש שיעור שתעבור האש ויהיה פטור _____

ומה הפירוש "הכל לפי הדליקה" (רש"י במשנה) _____

מקשה הגמ', **ולית ליה לרבי שמעון שיעורא בדליקה**, פירוש, וכי אינו סובר שיש שיעור שאם עברה אותו האש יהא פטור,

והתנן במסכת ב"ב, **לא יעמיד אדם תנור בתוך הבית, אלא אם כן יש על גבו חלל בגובה ארבע אמות** עד התקרה

מי יכול לעכב בעדו מלהעמיד את התנור (רש"י) _____

ומדוע (שם) _____

ואם **היה מעמידו** (את התנור) **בעלייה**, יכולים בני העיר לעכב בעדו מלהעמידו שם, **עד שיהא תחתיו מעזיבה** בעובי

שלשה טפחים, ועל גבו ארבע אמות (רש"י שם), מה היא "מעזיבה" (רש"י) _____

ובכירה שהיה מעמידה בעלייה, די שיהא תחתיה מעזיבה בעובי **טפח**, מדוע (רש"י) _____

ומסיים ת"ק את דבריו, **ואם הזיק** אע"פ שהרחיק כל ההרחקות הנ"ל, **משלם מה שהזיק**

ר' שמעון אומר, לא נאמרו שיעורין הללו, אלא לומר שאם הזיק פטור משלם

ההרחקות שהמעמיד תנור וכיריים חייב לעשות

עליו לעשות איזו הרחקה	כשמעמיד תנור בבית	כשמעמיד תנור בעליה	כשמעמיד כירה בעליה
מעל גבו			לא מוצרכי משנה ויש מצה מחלוקת ראשונים 222א בתרא
מתחתיו	*****	(רש"י ב"ב דף כ: ד"ה עד)	

הרחיק כל הרחקות אלו, ובכל זאת הזיק, מה הדין :

לפי תנא קמא _____ לפי ר' שמעון _____

סיכום הסתירה בדברי ר' שמעון

האם הוא סובר שיש שיעור הרחקה שפוטרו בדליקה	איך רואים זאת בדבריו	
		במשנתנו
		במשנה בב"ב

אמר רב נחמן אמר רבה בר אבון לתרץ את הסתירה, שהפירוש "הכל לפי הדליקה" הוא, **הכל לפי גובה הדליקה**

פרש "לפי גובה הדליקה" (רש"י) _____

סכס, מה הפירוש בדברי ר' שמעון "הכל לפי הדליקה" :

לפי הבנת הגמ' בקושיא _____

לפי תירוצו של רב נחמן _____

מי הם שאמרו בשם שמואל שהלכה כר' שמעון _____

סכס, המדליק בתוך שלו, עד כמה תעבור הדליקה ועדיין יהיה חייב :

לפי ר' אלעזר בן עזריה _____ לפי רבי אליעזר _____

לפי ר' עקיבא _____ לפי ר' שמעון _____

בבא קמא דף ס"א ע"ב - ס"ב ע"א

מתנ"י המדליק בתוך שלו, והלכה ושרפה את הגדיש, והיו בו כלים טמונים, ודלקו עם הגדיש

ר' יהודה אומר, משלם גם על כל מה שבתוכו

וחכ"א, אינו משלם אלא גדיש של חטין אם היה של חטין, או גדיש של שעורין אם היה של שעורין

סכס, מה הדין של טמון באש: לפי ר' יהודה _____ לפי חכמים _____

דין נוסף:

אם היה גדי כפות לו, למה (רש"י כב): _____ ועבד סמוך לו, האם איירי שגם העבד כפות _____

ונשרף עמו, מי נשרף עם הגדיש _____ חייב, על מה הוא חייב _____

מנלן שחייבים באש גם על בעלי חיים (רש"י) _____

מדוע שלא יהיה פטור על הגדי והגדיש משום קלב"מ, שהרי הרג את העבד (שם) _____

אבל אם היה עבד כפות לו, וגדי סמוך לו, ונשרף עמו, פטור, על מה הוא פטור (שם) _____

ומדוע (שם) _____

מנלן שההורג עבד חייב מיתה (שם) _____

האם הפטור של קלב"מ הוא אפילו במקרה שלא התרו בו, שאז אינו חייב על הריגת העבד (שם) _____

ומדוע (שם) _____

סיכום דין המדליק את הגדיש ונשרפו עמו גדי ועבד (ללישנא קמא ברש"י)

מה דינו על העבד	ומדוע	ולכן מה דינו על הגדי והגדיש
		היה גדי כפות לו ועבד סמוך לו
		היה עבד כפות לו וגדי סמוך לו

המשנה חוזרת למחלוקת ר' יהודה וחכמים בענין טמון באש

ומודים חכמים לר' יהודה, במדליק את הבירה (בית גדול), שהוא משלם כל מה שבתוכה

והטעם הוא, משום שכן דרך בני אדם להניח כל דבר בבתים

עיין תוס' לעיל דף כב: ד"ה והיה, שפירשו מדוע הפסיק התנא ושנה דין עבד וגדי באמצע הענין של טמון.

המשך בבא קמא דף ס"א ע"ב - ס"ב ע"א

רש"י ד"ה היה גדי כפות לו (בסוף הדיבור)

ברישא דמשנתנו תני "היה גדי כפות לו וכו' חייב" ובסיפא נאמר "וגדי סמוך לו וכו' פטור"

על זה כתב רש"י, ובגדי לא שני לן בין כפות לשאינו כפות

שברישא גם אם הגדי אינו כפות מה יהיה הדין _____ ומדוע _____

ובסיפא גם אם הגדי כפות מה יהיה הדין _____ ומדוע _____

א"כ מדוע נקט התנא ברישא "כפות" ובסיפא "סמוך" _____

ואיכא דאמרי, בגדי נמי דוקא נקט בסיפא "סמוך פטור"

והטעם שהוא פטור, משום דהיה לו לברוח, ולא מדין קלב"מ, ולכן פטור על הגדי אפילו כשאינו העבד כפות

ומה דתני בסיפא "עבד כפות לו" שמשמע שהטעם שפטור על הגדי הוא משום קלב"מ

מפרש רש"י ש"עבד כפות לו" "וגדי סמוך לו" הם שני מקרים נפרדים

והכי קאמר: א. היה עבד כפות לו, ב. אגדי סמוך לו, בשני מקרים אלו פטור על הגדי. מה הטעם שהוא פטור:

במקרה הראשון _____ במקרה השני _____

לפי זה, במקרה שנשרף עבד וגדי, אם היה עבד כפות פטור על הגדי, האם יש נפק"מ אם הגדי כפות או לא _____

מדוע _____

מקשה רש"י, ואע"ג דפשיט בשילהי פרק שני "שורו כממונו", לענין דאם הניח גחלת עליו (על השור) ונשרף, חייב

פרש "שורו כממונו" (רש"י לעיל כז). _____

וא"כ מה קשה על האיכא דאמרי _____

מתרץ רש"י, התם (בפרק ב') הוא דהניח על גבי שור, דלא היה לו לשור ליטול, אבל הכא בגדי סמוך, היה לו לברוח

סכמ, לפי האיכא דאמרי, ממה אין לבהמה דעת להציל את עצמה _____

וממה יש לה דעת להציל את עצמה _____

סיכום הנפק"מ בין שתי הלשונות ברש"י בענין המדליק את הגדיש ונשרפו עמו גדי ועבד

מדוע בסיפא הוא פטור על הגדי	מה המקרה / המקרים דתני בסיפא	האם זה דוקא: ברישא: "גדי כפות" בסיפא: "גדי סמוך"	האם ב"גדי" אמרינן היה לו לברוח	
				לפי לשון א' ברש"י
				לפי האיכא דאמרי

סיכום הדינים של המדליק את הגדיש עם גדי ועבד

והטעם	מה דינו על העבד	והטעם	מה דינו על הגדי	והטעם	מה דינו על הגדיש	
				אין סיבה לפטור		היה גדי כפות לו ועבד סמוך לו
		לל"ק				היה עבד כפות לו וגדי סמוך לו
	ח"יז איתה	לל"ב				
						היה עבד כפות לו וגדי כפות לו
			לל"ק			היה עבד סמוך לו וגדי סמוך לו
			לל"ב			

המשך בבא קמא דף ס"א ע"ב - ס"ב ע"א

גמ' אמר רב כהנא, מחלוקת, איזו מחלוקת _____

היא דוקא במדליק בתוך שלו, והלכה ואכלה בתוך של חברו, דרבי יהודה מחייב אנזקי טמון באש, ורבנן פטרי
 אבל במדליק בתוך של חברו, דברי הכל משלם כל מה שבתוכו, במקרה זה מי מודה למי _____

ומדוע הם מודים בזה (רש"י) _____

אמר ליה רבא לרב כהנא, אי הכי, שמה _____

אדתני סיפא, פרש "אדתנני" _____

מודים חכמים לר' יהודה במדליק את הבירה, שמשלם כל מה שבתוכה, שכן דרך בני אדם להניח בבתים
 האם מיירי כשהדליק בתוך שלו או בתוך של חברו (רש"י) _____

ואעפ"כ מאיזה טעם תני במשנה שהוא חייב (שם) _____

מזה משמע, שמה יהיה הדין בגדיש (שאינו הדרך להניח בו דברים) כשמדליק בתוך של חברו _____

ומה צריך להיות הדין לפי רב כהנא _____

ולפי דבריו, היה צריך התנא לפלוג וליתני בדיתה, במה (רש"י) _____

וכך היה צריך לשנות, במה דברים אמורים, שמה _____

דוקא במדליק בתוך שלו, והלכה ואכלה בתוך של חברו, אבל מדליק בתוך של חברו ושרף גדיש, דברי הכל משלם
 כל מה שהיה בתוכו, מדוע זה חידוש גדול יותר לחלק בגדיש עצמו (שם) _____

סיכום קושית רבא על רב כהנא

לפי היוצא מדברי חכמים במשנתנו		לפי רב כהנא		המדליק בתוך של חברו
הטעם	האם חייב בטמון	הטעם	האם חייב בטמון	
				והדליק את הבירה
		(רש"י)		והדליק את הגדיש

משום קושיא זו חולק רבא על רב כהנא, אלא אמר רבא, בתרתי פליגי ר' יהודה וחכמים

א. פליגי, במדליק בתוך שלו והלכה ואכלה בתוך של חברו

דר' יהודה מחייב אטמון באש, האם הוא מחייב גם על כלים שאין דרכן להטמין שם (רש"י) _____

ורבנן סברי לא מחייב, האם הם פוטרים גם על כלים שדרכן להטמין בגדיש (שם) _____

ומדוע (שם) _____

ב. ופליגי נמי, במדליק בשל חברו

דר' יהודה סבר, משלם על כל מה שבתוכו ואפילו אם זה ארנקי

מה החידוש בארנקי _____

ורבנן סברי, שעל כלים שדרכן להטמין בגדיש, כגון מוריגין וכלי בקר הוא דמשלם
 פרש מה זה "מוריגין" (רש"י) _____

מדוע חייב על דברים שדרכן להטמין, הרי גזירת הכתוב שאש פטור על טמון (תוס') _____

אבל אם נשרפו כלים שאין דרכן להטמין בגדיש, לא משלם, מדוע (שם) _____

המשך בבא קמא דף ס"א ע"ב - ס"ב ע"א

סיכום במאי חולקים ר' יהודה וחכמים אליבא דרבא

מה הדין במדליק בתוך של חבירו	מה הדין במדליק בתוך שלו		
בדבר שאין דרכו להטמין	בדבר שדרכו להטמין		לפי ר' יהודה
			לפי חכמים

סיכום התנאים הנצרכים לשיטת רבא כדי שיתחייב על טמון גם לפי חכמים

באלו מילים תני דין זה במשנה	מהו התנאי	
		תנאי א'
		תנאי ב'

סיכום מחלוקת רב כהנא ורבא :

המדליק בתוך של חבירו, ונשרפו דברים שאין דרכו להטמין שם, מה הדין לפי חכמים :

לרב כהנא _____ לרבא _____

סיכום דיני טמון באש לר' כהנא ולרבא

מה הדין בדבר שאין דרכו להטמין		מה הדין בדבר שדרכו להטמין			
לפי ר' יהודה	לפי חכמים	לפי ר' יהודה	לפי חכמים		
				במדליק בתוך שלו	
				לרב כהנא	במדליק בשל חברו
				לרבא	

סכס, באיזה מקרה חולקים רב כהנא ורבא בדעת חכמים _____

מה הדין לפי רב כהנא _____ לפי רבא _____

המשך בבא קמא דף ס"א ע"ב - ס"ב ע"א

תנו רבנן, המדליק את הגדיש והיו טמונים בו כלים ודלקו (ונשרפו)

ר' יהודה אומר, משלם כל מה שהיה בתוכו

וחכמים אומרים, אינו משלם אלא גדיש של חטין, או גדיש של שעורין, ורואין מקום כלים כאילו הוא מלא תבואה
 סכס, כמה הוא משלם על נזק הכלים: לפי ר' יהודה _____ לפי חכמים _____

במה דברים אמורים, שמה _____

דוקא במדליק בתוך שלו, והלכה האש ודלקה בתוך של חבירו

אבל מדליק בתוך של חבירו, (דברי הכל) משלם כל מה שהיה בתוכו

כתב רש"י (ד"ה דברי הכל משלם) וז"ל "רבא מתרץ לה לטעמיה וכו'"

מה קשה מברייתא זו על רבא _____

ומה הוא יתרץ _____

ומודה ר' יהודה לחכמים, במשאל מקום לחבירו להגדיש גדיש, והגדיש והטמין ונשרף הגדיש

באש של מי נשרף הגדיש (רש"י) _____

שאינו משלם אלא דמי גדיש בלבד, מדוע (שם) _____

וכן אם השאיל לו מקום:

1. להגדיש חטין, והגדיש שעורין, 2. להגדיש שעורין, והגדיש חטין

3. להגדיש חטין, והגדיש חטין וחיפן בשעורין, 4. להגדיש שעורין, והגדיש שעורין וחיפן בחטים

ונשרף הגדיש באש של בעל השדה, הדין הוא בכל ד' מקרים אלו שאינו משלם אלא דמי שעורין בלבד.

מה שוה יותר חטין או שעורין _____

סיכום המקרים בברייתא אם שינה המגדיש מחטין לשעורין ולהיפך

	למה נתן לו בעל השדה רשות	מה עשה בעל הגדיש	מה הטעם שמשלם דמי שעורין בלבד
א.			
ב.			
ג.			רש"י
ד.			

שאלות סיכום:

א. המדליק בתוך שלו, והלכה האש ושרפה גדיש של חבירו והיו בו כלים טמונים

האם הוא חייב על הכלים: לפי חכמים _____ לפי ר' יהודה _____

ב. המדליק בתוך של חבירו, האם הוא חייב גם על כלים שאין דרכן להיות טמונים שם

לפי חכמים: לרב כהנא _____ לרבא _____

לפי ר' יהודה _____

ג. באיזה מקרה פטור על טמון גם לפי ר' יהודה _____

המשך בבא קמא דף ס"א ע"ב - ס"ב ע"א

אמר רבא, הנותן דינר זהב לאשה* לשמור, ואמר לה, הזהרי בו של כסף הוא הדין הוא, שאם הזיקתו, הרי היא משלמת דינר זהב, והטעם משום דאמר לה, מאי הוה ליך גביה (הדינר) דאזקתיה במה זה שונה מ"נתן לו רשות להגדיש שעורין והגדיש חטיין", שאינו משלם אלא דמי שעורין בלבד (רש"י)

אבל אם לא הזיקתו בידים, אלא שפשעה בו, מה היתה פשיעתה (רש"י) _____
ומה קרה לדינר (שם) _____

משלמת של כסף בלבד, והטעם משום דאמרה ליה, נטירותא דכספא קבילי עלי, נטירותא דדהבא לא קבילי עלי.
*והוא הדין לכל אדם והא דנקט רבא "אשה" הוא משום שזה הלשון רגיל בפיו לגבי קדושין (הרא"ה הובא בנמוקי יוסף)

סיכום דברי רבא הנותן דינר זהב לאשה ואמר לה הזהרי בו של כסף הוא

מה היא משלמת	באר מה עשתה	והטעם
	(רש"י ד"ה מאי)	הזיקתו
	(רש"י)	פשעה בו

אמר ליה רב מרדכי לרב אשי, אתון (אתם) דין זה בדרבא מתניתו לה, איזה דין _____
אנן, ממתניתא פשיטא לן, דתני לעיל שאם נתן לו רשות להגדיש חטיין, וחיפן בשעורין או שעורין, וחיפן בחטיין,
שהדין הוא שאינו משלם אלא דמי שעורין בלבד, אלמא אמר ליה, נטירותא דשערי קבילי עלי, הכא נמי אמרה
ליה, נטירותא דדהבא לא קבילי עלי

האם ההוכחה היא מ"חטיין וחיפן בשעורין" או מ"שעורין וחיפן בחטיין" (תוס' ר"פ) _____
באר את ההוכחה _____

מדוע אינו מוכיח זאת מהרישא דקתני "שעורין והגדיש חטיין שאינו משלם אלא דמי שעורין"
(שם) _____

בס"ד

בבא קמא דף ס"ב ע"א

אמר רב, שמעית מילתא לר' יהודה, פירוש, שמעתי הלכה שנאמרה אליבא דר' יהודה דמשנתנו ולא ידענא מאי היא ההלכה ששמעתי, אמר לו שמואל, ולא ידע אבא (רב) מאי שמיע ליה, הרי זו ההלכה ששמע, לר' יהודה דמחייב על נזקי טמון באש, עשו רבנן תקנת נגזל באשו באר מה היא "תקנת נגזל" (רש"י) _____
ואיך שייך תקנה זו באש (שם) _____

תוס' ד"ה לר' יהודה כתבו וז"ל:

לרבנן נמי הוה מצי למימר דעשו תקנה (תקנת נגזל), שהרי גם לפי דבריהם יש מקרים שחייב בטמון, והם: כשהדליק בתוך של חברו, א. בבירה חייב בכל דבר שהיה טמון שם, ב. בגדיש חייב במוריגין שדרכן להטמין בגדיש א"כ מה קשה _____

ומבאר תוס', אלא מה שנאמרה הלכה זו אליבא דר' יהודה, רבותא אשמועינן, והחידוש הוא דלרבי יהודה אפילו ארנקי בגדיש עשו תקנת נגזל, באר מה החידוש בזה _____

בעי אמימר, האם עשו תקנת נגזל במסור או לא, מהו הנזק שעשה המוסר _____
ואיך שייך "תקנת נגזל" במסור _____
במה שונה מסור מגזלן שמשום זה מסתפקת הגמ' (תוס' דף נ"ד. ד"ה חמור) _____
מבאר הגמ', אליבא דמ"ד לא דיינינן דינא דגרמי, לא תבעי לך וכו', דודאי מה הדין _____
ומדוע _____

אלא כי תבעי לך, אליבא דמ"ד דיינינן דינא דגרמי, האם עשו תקנת נגזל במסור דמשתבע ושקיל או לא, תיקו. לפי הצד שעשו תקנת נגזל במסור, האם הוא נאמן בשבועה גם לומר שהלשין עליו, או שעל זה צריך עדים, ונאמן רק לומר כמה היה הנזק (תוס') _____

ההוא גברא, דבטש בכספתא דחבריה, שדייה בנהרא

באר מה היה המעשה _____
אתא מריה (בעל הכספתא), ואמר הכי והכי הוה לי בגוה, פרש _____
יתיב רב אשי וקא מעיין ביה, כי האי גוונא מאי, באר במה הסתפק (רא"ש) _____

א"ל רבינא לרב אחא בריה דרבא, ואמרי לה, רב אחא בריה דרבא לרב אשי, וכי לאו היינו מתניתין דתנן, ומוזים חכמים לר' יהודה, במדליק את הבירה שמשלם כל מה שבתוכו, שכן דרך בני אדם להניח בבתים מה מוכיחה הגמ' מהמשנה _____

אמר ליה, אי דקא טעין זוזי, הכא נמי, שמה _____
הכא (במאי עסקינן) המקרה היה, דקא טעין מרגניתא היתה בתוך הארגו, מאי _____
והצדדים הם: _____

מי מנחי אינשי מרגניתא בכספתא, לפי צד זה האם הוא נאמן לישבע שהיה שם מרגניתא _____
או לא שאין דרך בני אדם להניח מרגליות בכספתא, ואינו נאמן לישבע וליטול, תיקו. _____
סכס, על מה נאמן בעל הכספתא _____

ועל מה הסתפק רב אשי _____
ומה הם צדדי הספק _____

המשך בבא קמא דף ס"ב ע"א

אמר ליה רב יימר לרב אשי, במקרה שטעין שהיה כסא דכספא (כוס של כסף) בבירה שנשרפה, מאי

באר שאלתו _____

אמר ליה רב אשי לרב יימר, חזינא, אי איניש אמיד הוא דאית ליה כסא דכספא

פרש "אמיד" (רש"י) _____

אי נמי, איניש מהימנא הוא דמפקדי אינשי גביה, פרש _____

במקרים אלו הדין הוא, דמשתבע ושקיל, מה הוא נשבע _____

ואי לא, מה לא _____

לאו כל כמיניה, באר _____

סכס, מי נאמן בשבועה לומר שהיה בביתו כלי כסף _____

סיכום באלו דברים עשו תקנת נגזל באשו

בדברים שאין דרכם להניח שם	בדברים שדרכם להניח שם	
		לפי ר' יהודה
		לפי רבנן

סכס, האם עשו תקנת נגזל בדברים דלהלן

בטש בכספתא		מסור		טמון באש בבירה	
במרגניתא	במעות	למ"ד דיינינן דינא דגרמי	למ"ד לא דיינינן דינא דגרמי	בשאר דברים	בכסא דכספא

אמר ליה רב אדא בריה דרב אויא לרב אשי, מה ההבדל בין גזלן לחמסן

שים לב: בלשון התורה אין חילוק בין גזלן לחמסן, שכל הנוטל דבר מחבירו בלא לתת דמים, קרוי או "גזלן" או "חמסן", אך בלשון חכמים מצאנו שיש הבדל ביניהם, ושואלת הגמ' מה ההבדל ביניהם (ע"פ תוס').

היכן מצינו שבלשון חכמים יש הבדל ביניהם (תוס') _____

אמר ליה רב אשי לרב אדא, שההבדל הוא, שחמסן יהיב דמי, ואילו גזלן לא יהיב דמי

אמר ליה רב אדא, אי יהיב דמי, וכי חמסן קרית ליה

והאמר רב הונא, תלוה וזבין, זביניה זביני, פרש _____

ומדוע זו סיבה שלא לקרותו "חמסן" _____

מתרצת הגמ', **לא קשיא, הא דאמר המוכר רוצה אני, מי איירי כן _____**

הא דלא אמר המוכר רוצה אני, מי איירי כן _____

סכס, מי נקרא: גזלן _____ חמסן _____

סיכום דין תלוה וזבין

ולכן האם נקרא חמסן	האם מקחו מקח	
		כשאמר רוצה אני
		כשלא אמר רוצה אני

בבא קמא דף ס"ב ע"ב

מתנ"י גץ (ניצוץ) שיצא מתחת הפטיש של נפח והזיק, חייב

מטעם איזה מזיק חייב (תוס' דף ס' ע"א ד"ה רב אשי):

כשהזיק בלי סיוע הרוח _____ בסיוע הרוח _____

באיזה מהאופנים מיירי משנתנו _____ ומה ההכרח לומר כן _____

גמל שהיה טעון פשתן, ועבר הגמל ברשות הרבים

ונכנס פשתנו לתוך החנות, ודלקו (הפשתן) בנרו של חנוני, והדליק ע"י הפשתן את הבירה

בעל הגמל חייב לשלם על הבירה, מדוע _____

אבל אם הניח חנוני נרו מבחוץ, ונדלק הפשתן, והדליק את הבירה

החנוני חייב, מדוע _____

ר' יהודה אומר, אם נדלק הפשתן בנר חנוכה שהניחו מבחוץ, החנוני פטור, מדוע (רש"י דף כב.) _____

ומה הדין לפי תנא קמא בנר חנוכה _____

סיכום דין גמל שהיה טעון פשתן והדליק את הבירה

ומדוע	מה הדין של החנוני	ומדוע	מה הדין של בעל הגמל		
				נכנס פשתנו לתוך החנות	
				הניח חנוני נרו מבחוץ	
				לת"ק	בנר חנוכה
		לש פשתן בכמות רגילה (שם)	פסור (שם)	לר"י	

המשך בבא קמא דף ס"ב ע"ב

גמ' אמר רבינא משמיה דרבא, ש"מ מדרבי יהודה, איזה דין אמר ר' יהודה

שהדין הוא ש**נר חנוכה מצוה להניחה בתוך עשרה** טפחים מהקרקע

מה הטעם שמצוה להניחה דוקא שם (רא"ש)

דאי סלקא דעתך שאפשר להניחה למעלה מעשרה, אמאי אמר ר' יהודה בנר חנוכה פטור

לימא ליה, הוי ליה לאנוחה למעלה מגמל ורוכבו, מי יכול לומר כן למי

אלא לאו שמע מינה, מצוה להניחה בתוך עשרה טפחים

באר את הראיה

הערה: עיין רשב"א שבת דף כ"א ע"ב שהקשה, איך הוכיח רבא מכאן שמצוה להניחה למטה מעשרה טפחים, הרי מדברי ר' יהודה מוכח רק שמצוה להניחה למטה מגמל ורוכבו, וזה הרי יותר מעשרה טפחים.

דוחה הגמ', **אמרי, לא, מה לא**

לעולם אימא לך שאפשר להניחה אפילו למעלה מעשרה טפחים,

א"כ מאי אמרת, שיכול בעל הבירה לומר לו **איבעי לך לאנוחי למעלה מגמל ורוכבו**, והחנוני יהיה חייב

אין זו טענה, **דכיון דבמצוה קא עסיק, כולי האי לא אטרחיה רבנן**

באר את הדיחוי

כתב הרא"ש דאע"ג דהראיה נדחית, מכל מקום דברי רבינא לא נדחו, ומצוה להניחה בתוך עשרה.

אמר רב כהנא, דרש רב נתן בר מניומי משמיה דרבי תנחום, נר חנוכה שהניחה למעלה מעשרים אמה, פסולה,

כסוכה וכמבוי, מה הטעם בנר חנוכה (רש"י)

סכס : נר חנוכה באיזה גובה מצוה להניחו _____ ועד איזה גובה כשר _____

”הדרן עלך”

אחר השלמת הפרק יאמר זה ויועיל לזכרון בעזרת השם יתברך:

הדרן עלך פרק הכונס והדרן עלן	נחזור עליך פרק הכונס ותחזרי עלינו
דעתן עלך פרק הכונס ודעתך עלן	דעתנו עליך פרק הכונס ודעתך עלינו
לא נתנשי מינה פרק הכונס ולא תתנשי מינן	לא נשכח ממך פרק הכונס ולא תשכחי מאתנו
לא בעלמא הדין ולא בעלמא דאתי. יאמר ג' פעמים	לא בעולם הזה ולא בעולם הבא

יהי רצון מלפניך, ה' אלקינו ואלקי אבותינו

שתהא תורתך אמנותנו בעולם הזה, ותהא עמנו לעולם הבא.

חנינא בר פפא, רמי בר פפא, נחמן בר פפא, אחאי בר פפא, אבא מרי בר פפא, רפרם בר פפא, רכיש בר פפא, סורחב בר פפא, אדא בר פפא, דרו בר פפא.

הערב נא, ה' אלקינו, את דברי תורתך בפנינו, ובפיפיות עמך בית ישראל, ונהיה כלנו אנחנו וצאצאינו וצאצאי עמך בית ישראל, יודעי שמך ולומדי תורתך. מאויבי תחכמני מצותיך, כי לעולם היא לי. יהי לבי תמים בחקיך, למען לא אבוש. לעולם לא אשכח פקודיך, כי בם חייתני. ברוך אתה ה', למדני חקיך. אמן, אמן, סלה ועד.

מודים אנחנו לפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו

ששמת חלקנו מיושבי בית המדרש, ולא שמת חלקנו מיושבי קרנות:

שאנו משפיעים והם משפיעים, אנו משפיעים לדברי תורה, והם משפיעים לדברים בטלים. אנו עמלים והם עמלים, אנו עמלים ומקבלין שכר והם עמלים ואינם מקבלים שכר. אנו רצים והם רצים, אנו רצים לחיי העולם הבא והם רצים לבאר שחת, שנאמר, "ואתה אלקים תורידם לבאר שחת, אנשי דמים ומרמה לא יחצו מייהם, ואני אבטח בך".

יהי רצון מלפניך ה' אלקי, בשם שעזרתני לסים פרק הכונס,

כן תעזרני להתחיל (פרקים) מסכתות וספרים אחרים ולסיימם,

ללמד וללמד, לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך באהבה,

וזכות כל התנאים ואמוראים ותלמידי חכמים,

יעמוד לי ולזרעי, שלא ימוש התורה מפני, ומפי זרעי וזרע זרעי עד עולם.

ותתקיים בי:

”בהתהלכך תנחה אתך, בשכבך תשמר עליך, והקיצות היא תשיחך.”

”כי בי ירבו ימיה, ויוסיפו לך שנות חיים.” ”ארך ימים בימינה, בשמאלה עשר וכבוד.”

ה', עוז לעמו יתן, ה' יברך את עמו בשלום: